

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

Son moi bos

Grao en Estudos de Galego e Español

Materias

Curso 1º

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G160V01101	Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Español I	1C	6
V01G160V01102	Filosofía: Filosofía da Ciencia e da Linguaxe	1C	6
V01G160V01103	Idioma: Lingua Portuguesa I	1C	6
V01G160V01104	Literatura: Panorama da Literatura Galega I	1C	6
V01G160V01105	Lingüística: Introducción ao Estudo da Linguaxe e a Comunicación	1C	6
V01G160V01201	Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Galego I	2C	6
V01G160V01202	Idioma: Lingua Portuguesa II	2C	6
V01G160V01203	Lingua Clásica: Lingua Latina	2C	6
V01G160V01204	Literatura: Panorama da Literatura en Lingua Española I	2C	6
V01G160V01205	Literatura: Teoría da Literatura	2C	6

Curso 2º

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G160V01301	Estrutura e Análise das Linguas Galega e Española: Introducción á Sintaxe	1C	6
V01G160V01302	Informática para a Lingüística e a Literatura	1C	6
V01G160V01303	Literatura: Panorama da Literatura Galega II	1C	6
V01G160V01304	Retórica	1C	6

V01G160V01305	Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Español II	1C	6
V01G160V01401	Análise do Discurso	2C	6
V01G160V01402	Estrutura e Análise das Linguas Galega e Española: Semántica, Pragmática e Léxico	2C	6
V01G160V01403	Literatura Comparada	2C	6
V01G160V01404	Literatura: Panorama da Literatura en Lingua Española II	2C	6
V01G160V01405	Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Galego II	2C	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Español I**

Materia	Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Español I			
Código	V01G160V01101			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	1C
Idioma	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Anaya Revuelta, Inmaculada			
Profesorado	Anaya Revuelta, Inmaculada			
Correo-e	ianaya@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	La materia presenta algunos conocimientos y técnicas básicas para conseguir que el alumnado mejore su capacidad de comunicación oral y escrita.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Fundamentar con conocimientos teóricos una expresión correcta y fluida en lingua española.	saber	A1 A4 B1
Analizar y desarrollar ejemplos de expresión oral y escrita.	saber facer Saber estar / ser	A6 A8 B1 B3

Promover la autonomía del alumnado para producir y corregir diversos tipos de textos orales y escritos, utilizando adecuadamente los recursos de la lengua española.	saber hacer Saber estar / ser	A7 A13 B2 B4
--	----------------------------------	-----------------------

Contidos

Tema	
Tema 1. La lengua y la comunicación.	1.1. El esquema comunicativo. 1.2. Los tipos de comunicación: oral, escrita, corporal, audiovisual, etc. 1.3. La comunicación verbal y no verbal: funciones de cada una de ellas.
Tema 2. La comunicación escrita.	2.1. Ortografía: acentuación, puntuación y otras cuestiones normativas. 2.2. Gramática. Los vicios del lenguaje. 2.3. Léxico: Errores más frecuentes. 2.4. El uso del diccionario.
Tema 3. El proceso de redacción.	3.1. Fases en el proceso de redacción 3.2. El párrafo: concepto y desarrollo. Diferentes tipos de párrafo. 3.3. Propiedades del texto: coherencia y cohesión. Los conectores 3.4. Métodos para exponer las ideas. Criterios de ordenación.
Tema 4. La comunicación oral.	4.1. Los cuatro principios fundamentales. 4.2. Herramientas necesarias para hablar correctamente (la voz, la modulación, la dicción, el ritmo, la respiración, la pausa, etc.) 4.3. Normas básicas protocolarias.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	1	3
Sesión maxistral	22	44	66
Presentacións/exposicións	6	18	24
Traballos tutelados	5	5	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	24	36
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	La actividad introductoria consistirá en exponer los objetivos y las principales tareas previstas para el curso. Asimismo se delimitarán las principales líneas temáticas del curso.
Sesión maxistral	Actividad teórica. Exposición teórica de la materia que irá acompañada de ejemplos que aseguren la comprensión adecuada de los temas.
Presentacións/exposicións	Actividad práctica. Los alumnos expondrán de forma oral un trabajo que habrán preparado previamente de forma individual.
Traballos tutelados	Actividad práctica. Los alumnos realizarán trabajos dirigidos por la profesora y recibirán asesoramiento tanto sobre la forma como sobre el contenido.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividad práctica. Se realizarán diversos ejercicios en el aula con el objetivo de relacionar teoría y práctica.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	Para la realización de trabajos tutelados y para la resolución de ejercicios, se reservará un tiempo de atención personalizada con el fin de atender y resolver las dudas del alumnado. Los alumnos que lo deseen podrán concertar horas de consulta con la profesora de forma adicional al horario establecido para las tutorías.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Para la realización de trabajos tutelados y para la resolución de ejercicios, se reservará un tiempo de atención personalizada con el fin de atender y resolver las dudas del alumnado. Los alumnos que lo deseen podrán concertar horas de consulta con la profesora de forma adicional al horario establecido para las tutorías.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Los alumnos expondrán de forma oral un trabajo que habrán preparado previamente de forma individual. Se valorará el uso de medios informáticos (power point, etc.).	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realización de un examen que contendrá preguntas de carácter teórico y práctico sobre todos los temas impartidos. Habrá una primera parte de preguntas cortas y una segunda parte en la que habrá que desarrollar un tema o varios, en función del resultado del resto de las pruebas del curso.	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realización de una práctica que consistirá en la composición de un texto que se decidirá a lo largo del curso.	25
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Al comienzo del curso, los alumnos deberán indicar al docente la forma de evaluación por la que optan, es decir, evaluación continua (asistencia regular, trabajos de aula, presentaciones, pruebas, etc.) o evaluación única (examen oficial de la materia fijado por la Facultad).

En la segunda convocatoria no se guardarán las notas obtenidas en la evaluación continua.

Los estudiantes erasmus podrán realizar las pruebas con un diccionario.

Bibliografía. Fontes de información

- Cadiñanos Fernández, Alberto y Riesco de Dios, Estilita, Comunicación y relaciones profesionales, Mc Graw Hill, Madrid, 2005
- Cassany, Daniel, La cocina de la escritura, Anagrama, Barcelona, 1995
- Couto, Manuel, Cómo hablar bien en público. Comunicar, persuadir y convencer con palabras, Gestión 2000, Barcelona, 2002
- Montolío, Estrella (coord), Manual práctico de escritura académica, Ariel, Barcelona, 2000
- Onieva Morales, Juan Luis, Curso básico de redacción, Verbum, Madrid, 1991
- Onieva Morales, Juan Luis, Curso superior de redacción, Verbum, Madrid, 1995
- Puchol, Luis, Hablar en público. Nuevas técnicas y recursos para influir a una audiencia en cualquier circunstancia, Ediciones Díaz de Santos, S.A., Madrid, 1997
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, Ortografía de la lengua española, Madrid, Espasa, 1999
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA Y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA, Nueva gramática de la lengua española, Madrid, Espasa, 2009
- Sánchez Lobato, Jesús (coord.), Saber escribir, Instituto Cervantes, Aguilar, Madrid, 2006

La bibliografía complementaria y específica para cada tema se comentará en clase.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Español II/V01G160V01305

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Filosofía: Filosofía da Ciencia e da Linguaxe				
Materia	Filosofía: Filosofía da Ciencia e da Linguaxe			
Código	V01G160V01102			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	1C
Idioma	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Leyte Coello, Arturo Antonio			
Profesorado	Leyte Coello, Arturo Antonio			
Correo-e	leyte@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación	
Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvólvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia		
Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
1. Coñecer a diferenza teórica entre procesos de explicación e procesos de comprensión.	saber	A5 A6 A9 B1 B3 B4 B5

2. Dominar practicamente a linguaxe simbólica da lóxica proposicional e a lóxica de predicados.	saber facer	A6 B1 B2 B5
3. Coñecer e distinguir criticamente as diferentes tradicións na filosofía da ciencia e na filosofía da linguaxe.	saber saber facer	A4 A5 A6 A9 A13 B2 B4 B5

Contidos

Tema	
1. Introducción: o problema do coñecemento e da linguaxe.	1.1. Diferenza entre ciencias formais, ciencias da natureza e ciencias humanas. 1.2. Dous paradigmas do coñecemento: explicación e comprensión.
2. Fundamentos da filosofía da ciencia.	2.1. Nocións básicas: causalidade, observación, conceptos científicos, hipóteses, leis, teorías. 2.2. Perspectivas clásicas da filosofía da ciencia: neopositivismo, estruturalismo, teoría de modelos. 2.3. A crítica á filosofía da ciencia: Thomas S. Kuhn e P. Feyerabend. 2.4. Problemas específicos da interpretación en ciencias humanas.
3. A linguaxe lóxica.	3.1. Linguaxes naturais e artificiais. 3.2. O cálculo lóxico. Sintaxe e semántica. 3.3. Lóxica de proposicións. 3.4. Lóxica de predicados.
4. Fundamentos da filosofía da linguaxe.	4.1. Perspectiva lóxico-analítica. O problema da verdade. 4.2. Perspectiva hermenéutica. Linguaxe e verdade.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	18	18	36
Presentacións/exposicións	12	48	60
Sesión maxistral	20	28	48
Probas de resposta curta	1	2	3
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	2	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adoitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado, ante o docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto etc. Pódese realizar de maneira individual ou en grupo.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudantado.

Atención personalizada

Descrición

Sesión maxistral	Aclarar e ampliar aspectos da explicación maxistral, insistindo naqueles aspectos que pola súa importancia xeral ou polo seu interese persoal resulten decisivos para un aproveitamento específico da materia explicada. Axudar a resolver problemas de lóxica especialmente complexos, axudando de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expoñer.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aclarar e ampliar aspectos da explicación maxistral, insistindo naqueles aspectos que pola súa importancia xeral ou polo seu interese persoal resulten decisivos para un aproveitamento específico da materia explicada. Axudar a resolver problemas de lóxica especialmente complexos, axudando de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expoñer.
Presentacións/exposicións	Aclarar e ampliar aspectos da explicación maxistral, insistindo naqueles aspectos que pola súa importancia xeral ou polo seu interese persoal resulten decisivos para un aproveitamento específico da materia explicada. Axudar a resolver problemas de lóxica especialmente complexos, axudando de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expoñer.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Cada estudante traballará un texto clásico da materia que terá que expoñer publicamente.	3
Probas de resposta curta	Probas para avaliar as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. O alumnado debe responder de maneira directa e breve baseándose nos coñecementos que ten sobre a materia.	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Proba en que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o estudantado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial e non presencial, utilizando diferentes ferramentas como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia etc.	3
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Na segunda convocatoria o alumnado demostrará mediante unha única proba conxunta, composta por unha serie de preguntas de resposta curta e unha serie de exercicios prácticos de lóxica, cuxo valor será do 50 % cada unha, os seus coñecementos e habilidades da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Th. S. Kuhn, La estructura de las revoluciones científicas, Fondo de Cultura Económica, México 1975

M. Manzano / A. Huertas, Lógica para principiantes, Alianza Editorial , Madrid 2004

J. Hierro Pescador , Principios de Filosofía del lenguaje, Alianza Editorial , Madrid 1980

M. W. Wartofsky, Introducción a la Filosofía de la ciencia, Alianza Editorial , Madrid 1983

L. Valdés Villanueva, La búsqueda del significado, Tecnos, Madrid 1991

A. Deaño , Introducción a la Lógica formal, Alianza Editorial, Madrid 1978

M. Garrido, Lógica Simbólica, Tecnos, Madrid 1978

W. Stegmüller, Teoría y Experiencia, Ariel, Barcelona 1979

W. Stegmüller, La concepción estructuralista de las teorías , Alianza Editorial , Madrid 1981

R. Carnap, Fundamentación lógica de la física, Sudamericana, Buenos Aires 1969

R. Carnap/O. Morgensten, Matemáticas en las ciencias del comportamiento, Alianza Editorial , Madrid 1974

C.H. von Wright, Explicación y comprensión, Alianza Editorial , Madrid 1980

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma: Lingua Portuguesa I				
Materia	Idioma: Lingua Portuguesa I			
Código	V01G160V01103			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	1C
Idioma				
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Pereira Coutinho de Freitas Silva, Marta			
Profesorado	Pereira Coutinho de Freitas Silva, Marta			
Correo-e	martapereira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese que o alumnado adquira coñecementos básicos da lingua e culturas de expresión portuguesa			

Competencias de titulación	
Código	
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B5	Que o alumnado desenvolverse aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia		
Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Adquirir coñecementos básicos de lingua portuguesa: comprensión oral e escrita	saber	A5 B5
Adquirir coñecementos básicos de lingua portuguesa: expresión oral e escrita	saber facer	A5 B5
Adquirir coñecementos básico de países de lingua oficial portuguesa: aspectos básicos culturais	saber	A10
Saber traballar en grupo na realización de actividades prácticas nas aulas	Saber estar / ser	A7

Contidos	
Tema	
Contidos gramaticais	Fonética; Ortografía; Verbo (presente, pretérito perfecto simple, pretérito imperfecto de indicativo); Substantivo; Adxectivo; Artigo; Determinantes; Preposicións e contraccións.

Contidos lexicais

Aula;
 Saúdos e despedidas;
 Presentación persoal;
 Números;
 Cores;
 Partes do día;
 Días da semana;
 Meses;
 Estacións do ano;
 Horas;
 Medios de transporte;
 Accións cotidianas;
 Casa - exterior;
 Casa - interior: sala, habitación, cuarto de baño, cociña;
 Roupas;
 Corpo;
 Alimentación;
 Correspondencia informal.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	21	45	66
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	28	40
Traballos de aula	12	25	37
Outros	4	0	4
Probas de resposta curta	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Sesións teóricas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Sesións prácticas
Traballos de aula	Sesións prácticas - traballo en grupo

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atención a problemas específicos do alumnado durante as sesións prácticas
Traballos de aula	Atención a problemas específicos do alumnado durante as sesións prácticas

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Proba teórica escrita	25
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba práctica escrita	25
Traballos de aula	Realización/presentación de traballos varios	50
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

1. A realización/presentación de traballos varios inclúe tamén:

- Presencialidade nas aulas (10%)
- Proba oral (15%)

2. No inicio do cuadrimestre o alumnado deberá optar por avaliación continua ou avaliación única.
O alumnado que escollo a avaliación única deberá realizar un exame teórico-práctico no mes de xullo: proba escrita 80% (40% teoría; 40% práctica); proba oral 20%.

Bibliografía. Fontes de información

Dicionário da Língua Portuguesa 2011, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01564-8)
Dicionário Moderno de Verbos Portugueses, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-05756-3)
Prontuário da Língua Portuguesa, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01438-2)
COIMBRA, O. M.; COIMBRA, I. Gramática Activa 1, Lidel (ISBN: 978-972-757-172-7)

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Panorama da Literatura Galega I**

Materia	Literatura: Panorama da Literatura Galega I			
Código	V01G160V01104			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	1C
Idioma	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Navaza Blanco, Gonzalo			
Profesorado	Navaza Blanco, Gonzalo			
Correo-e	gnavaza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Literatura galega desde a Idade Media ao Rexurdimento			

Competencias de titulación

Código				
A2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa			
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario			
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional			
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.			
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.			
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.			
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.			
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado			
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
- Coñecer a cronoloxía da literatura galega, os seus períodos e as principais producións de cada un deles.	saber	A2 B1
- Dispoñer de instrumentos metodolóxicos que permitan a análise da estrutura dun texto literario.	saber facer	A4 B4

- Dispoñer de criterios que permitan interpretar unha obra literaria en relación co momento histórico en que se produce.	saber facer	A2 B3
- Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións da literatura galega, con atención ao contexto histórico e as literaturas emparentadas.	saber saber facer Saber estar / ser	A2 A4 A5 A6 A7 A11 B1 B2 B3 B4 B5

Contidos

Tema

1. Cronoloxía da literatura galega.	a. Períodos. Características da literatura galega en cada un deles. b. A literatura galega e o esplendor medieval c. A decadencia d. O nacemento da literatura galega contemporánea.
2. A lingua medieval. A produción literaria en galego na Idade Media.	a. A lingua literaria da Idade Media. b. Os textos literarios conservados. Os cancioneros. Outros textos. c. A lírica medieval. Os cancioneros profanos. d. Cantigas de amigo, de escarnio, de maldicir. e. O cancionero relixioso. f. A prosa medieval
3. A decadencia do galego como lingua literaria e os chamados Séculos Escuros.	a. O contexto social e histórico. b. A literatura popular. c. Poesía en galego dos séculos XVI e XVII. d. O teatro. e. O galego no século XVIII. Os antecedentes do Rexurdimento. Fruíme, Sarmiento, outros autores. f. Os "vilancicos de galego" e os vilancicos galegos.
4. Literatura galega no inicio do século XIX	a. Autores e períodos. b. Obras e autores nas primeiras décadas do XIX. c. A literatura de circunstancias, a prosa propagandística. d. Fandiño e o teatro en galego nos inicios do XIX.
5. O provincialismo. Os precursores. Autores anteriores ao Rexurdimento pleno.	a. O cultivo literario do galego na décadas de 1840 e 1850. b. X. M. Pintos. c. Francisco Añón. d. Outros autores.
6. Rosalía de Castro.	a. Vida e obra de Rosalía. b. Cantares gallegos. c. Follas Novas. d. A prosa galega de Rosalía. O Conto gallego.
7. Eduardo Pondal	a. Vida e obra de Pondal. b. Queixumes dos pinos. c. Celtismo, bardismo, henenismo. d. Visión da natureza. e. O amor e o erotismo na obra de Pondal.
8. Manuel Curros Enríquez	a. Vida e obra. b. Aires da miña terra. c. O divino sainete.
9. Lamas Carvajal e outros autores. A narrativa galega no século XIX.	a. Lamas Carvajal. A obra literaria. b. Marcial Valladares e Maxina. c. A obra narrativa de López Ferreiro. d. Outros narradores.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	2	2	4
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	3	5

Resolución de problemas e/ou exercicios	16	32	48
Presentacións/exposicións	2	6	8
Debates	2	2	4
Traballos tutelados	3	6	9
Estudos/actividades previos	2	2	4
Sesión maxistral	18	36	54
Probas de resposta curta	2	3	5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	4	6
Probas de autoavaliación	1	2	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Actividades destinadas a analizar un texto literario específico segundo os métodos expostos nas clases teóricas ou maxistrais.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia a conferencias relacionadas cos contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Análise de textos repartidos na aula.
Presentacións/exposicións	Exposición breve na aula, por parte do alumno, dun tema específico previamente asignado.
Debates	Posta en común de análises e interpretacións dun fragmento literario repartido na aula.
Traballos tutelados	Traballos destinados a familiarizar o alumno coa busca de información en arquivos e bibliotecas (Fundación Penzol, Arquivo municipal de Vigo, Arquivo do Museo de Pontevedra, etc.)
Estudos/actividades previos	Exposición previa a un tema, con comentario da bibliografía, das fontes e dos recursos que serán empregados nel.
Sesión maxistral	Exposición na aula, combinando sempre os aspectos teóricos coa lectura de textos literarios que serán repartidos na aula.

Atención personalizada

	Descrición
Estudos/actividades previos	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Traballos tutelados	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Debates	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Sesión maxistral	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Presentacións/exposicións	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.

Probas de resposta curta	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Probas de autoavaliación	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Estudos/actividades previos	Avaliación previa dos traballos tutelados que dan orixe ás presentacións ou exposicións na aula.	0,5
Traballos tutelados	Equivalen a un 30 % da nota. A avaliación desagregámola na nota atribuída aos estudos ou actividades previos e as autoavaliacións (1) o traballo tutelado en si (1) e a exposición na aula (1) [total: 3].	1
Sesión maxistral	A adquisición dos contidos e destrezas adquiridos nas sesións maxistras avalíase nas probas correspondentes. Valorarase, ademais, a asistencia ás clases (que ha de superar o 80 % das horas), a atención e a participación.	0,5
Presentacións/exposicións	Un terzo da nota correspondente ao traballo tutelado valora a capacidade expositiva na presentación ou exposición na aula.	1
Eventos docentes e/ou divulgativos	Poderá esixírselle ao alumnado un resumo das conferencias ou eventos docentes e/ou divulgativos.	0,5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliaranse como complemento das probas de resposta longa e dos estudos e actividades previos dos traballos tutelados.	0,5
Probas de resposta curta	Unha proba tipo test servirá para detectar a adquisición de competencias no relativo aos contidos e á capacidade de interpretar e analizar un texto literario.	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realizaranse polo menos dúas probas en que o alumnado deba desenvolver por escrito un tema e un comentario dun texto literario.	3,5
Probas de autoavaliación	Complementarias da cualificación dos traballos tutelados.	0,5
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

(1). O alumnado cualificado negativamente na avaliación continua pode someterse a nova avaliación na segunda convocatoria mediante un exame escrito. Dependendo da cualificación obtida na avaliación continua, este exame poderá substituírse pola presentación dun traballo.

(2). Para o alumnado que non se somete á avaliación continua, a cualificación da primeira convocatoria basearase, a partes iguais, nun traballo escrito (proposto no inicio do cuadrimestre) e un exame. En caso de obter cualificación negativa no traballo ou no exame, será avaliado en segunda convocatoria; para a cualificación do traballo, presentándoo novamente coas modificacións suxeridas, e para o exame, someténdose a unha nova proba escrita.

(3). O alumnado de Complementos de Formación cursa con esta materia seis créditos de literatura galega, que deben completarse cos de Panorama da literatura galega II. A comezo de curso pode solicitar ser avaliado segundo os criterios destinados á avaliación continua ou rexerse polos expostos en (2).

Bibliografía. Fontes de información

CARBALLO CALERO, R. (1981): *Historia da literatura galega contemporánea*. Galaxia.
GUTIÉRREZ IZQUIERDO (2000): *Lecturas de nós. Introducción á literatura galega*. Vigo:Xerais.
VV. AA. (2001): *Galicia. Literatura*. Vol. XXXIV. A Coruña: Hércules de Ediciones, (Enciclopedia proxecto Galicia).

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Outros comentarios

O alumnado de Complementos de Formación cursa con esta materia 6 créditos de literatura galega, que deben completarse cos de Panorama da Literatura Galega II.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingüística: Introducción ao Estudo da Linguaxe e a Comunicación**

Materia	Lingüística: Introdución ao Estudo da Linguaxe e a Comunicación			
Código	V01G160V01105			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	1C
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Ramallo Fernandez, Fernando			
Profesorado	García-Miguel Gallego, Jose Maria Ramallo Fernandez, Fernando Rodríguez Yañez, Xoan Paulo			
Correo-e	framallo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
- Coñecer a capacidade lingüística humana e as linguas do mundo.	saber	A3 A4 A10 B1
- Saber cales son as ferramentas conceptuais e analíticas que ofrece a lingüística para o estudo e descrición das linguas.	saber saber facer	A3 A4
- Coñecer as aplicacións da lingüística.	saber saber facer	A3 A4
- Ser capaz de comprender as lecturas introdutorias sobre a linguaxe e as linguas.	saber saber facer	A4 A6 B1
- Distinguir os contidos esenciais dos accesorios.	saber saber facer	A8

- Resolver exercicios de carácter básico.	saber facer	A4
- Ter habilidade para traballar con datos de linguas descoñecidas, nun nivel básico.	saber facer	A4
- Desenvolver habilidades para trasladar as ferramentas e problemas tratados ás linguas de especialización.	saber facer	A4

Contidos

Tema	
A linguaxe e a lingüística	- Comunicación e linguaxe - Linguaxe, especie e orixe da linguaxe - A lingüística teórica e aplicada
Linguaxe e sociedade	- Linguas e variedades lingüísticas - A diversidade lingüística no mundo - A variación social da linguaxe
Linguaxe e mente	- Linguaxe e pensamento - Linguaxe e cerebro - Adquisición da linguaxe - Bilingüismo e aprendizaxe de segundas linguas
A estrutura das linguas	- Fonética e fonoloxía - Gramática - Semántica
O uso da linguaxe	- Pragmática - Análise do discurso

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	27	0	27
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	45	65
Traballos tutelados	0	45	45
Prácticas autónomas a través de TIC	0	8	8
Actividades introdutorias	1	0	1
Probas de resposta curta	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente das bases teóricas e directrices sobre os contidos de cada tema do programa da materia, e discusión co grupo de estudantes. Cada alumno/a deberá desenvolver eses contidos coas lecturas específicas que se indiquen para cada tema (ver Traballos tutelados).
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de exercicios e tarefas que o/a estudante deberá preparar previamente á súa discusión na clase. Os exercicios básicos serven para revisar os conceptos teóricos elementais e aplicalos a datos sinxelos. As tarefas de investigación e os temas de discusión fomentan a reflexión sobre a linguaxe e a interpretación de datos algo máis complexos.
Traballos tutelados	Lectura dos textos introdutorios que se indiquen para cada tema e subtema, e presentación dun informe individualizado dun máximo de 1000 palabras por cada lectura que pode conter un resumo e/ou unha reflexión persoal e/ou un glosario con termos definidos e exemplificados.
Prácticas autónomas a través de TIC	Consulta de materiais docentes, participación en foros de discusión e realización de test de autoavaliación a través da plataforma Tem@.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.

Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Prácticas autónomas a través de TIC	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Traballos tutelados	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Probas de resposta curta	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Asistencia, seguimento e participación activa nas clases teóricas.	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia, seguimento e participación nas clases dedicadas a resolver os exercicios e 25% os problemas propostos. Achega por parte do estudantado de respostas orais e/ou escritas aos exercicios propostos.	
Traballos tutelados	Achega por parte do alumnado de materiais (resumos e similares) sobre as lecturas obrigatorias e opcionais antes e despois de tratar o tema na clase.	15%
Probas de resposta curta	Realización de probas escritas específicas nas que o estudantado demostre que sabe recoñecer, describir e exemplificar os conceptos e termos básicos da materia.	20%
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de probas escritas específicas nas que o alumnado demostre a súa capacidade para resolver problemas e exercicios básicos sobre a linguaxe, as linguas e a comunicación.	30%
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Contéplanse dúas posibilidades de avaliación: continua e única. A primeira, recomendada para todo o alumnado, contempla as actividades que se describen na táboa anterior. O alumnado que decida non acollerse a este tipo de avaliación fará un exame global de toda a materia.

Todo o alumnado que non supere a materia satisfactoriamente terá unha segunda oportunidade. Para os que opten por **avaliación continua** aplicaranse os seguintes criterios de avaliación, tendo en conta que só será preciso completar as actividades que non acadaron un resultado satisfactorio na primeira oportunidade:

- Resolución de problemas e/ou exercicios (25%): entrega de respostas escritas aos exercicios propostos durante o curso. O alumnado que non superara a avaliación desta parte na primeira oportunidade deberá entregar unha nova versión revisada
- Traballos tutelados (15%): Aportación de materiais (resumos e similares) sobre as lecturas obrigatorias e opcionais. O alumnado que non superara a avaliación desta parte na primeira oportunidade deberá entregar unha nova versión revisada
- Probas de resposta curta (25%): Realización dunha proba escrita específica na que o alumno demostre que sabe recoñecer, describir e exemplificar os conceptos e termos básicos da materia
- Resolución de problemas e/ou exercicios (35%): Realización dunha proba escrita específica na que o alumno demostre a súa capacidade de resolución de problemas e exercicios básicos sobre a linguaxe, as linguas e a comunicación

O alumnado que opte por **avaliación única** e non superara o exame cuatrimestral terá unha segunda oportunidade no exame final na data oficial prevista pola Facultade no mes de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica (da que se seleccionarán as lecturas obrigatorias do curso)

Alcaraz, Enrique et al (1997): *Diccionario de lingüística moderna*. Barcelona: Ariel.

Crystal, David (1994 [1987]): *Enciclopedia del lenguaje de la Universidad de Cambridge*. (edición española dirigida por Juan

Carlos Moreno Cabrera). Madrid,Taurus.

Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.) (2009). *El lenguaje humano*. Madrid: Ramón Areces.

Ramallo, F., G. Rei Doval e X. P. Rodríguez Yáñez (eds.) (2000). *Manual de ciencias da linguaxe*. Vigo: Xerais.

Yule, G. (2007). *El lenguaje*. Madrid, Akal (3ª edición)

Recomendacións

Outros comentarios

Contémplanse dúas posibilidades na avaliación: continua e única. A primeira, recomendada para todo o alumnado, contempla as actividades que se describen máis abaixo nesta mesma táboa. O alumnado que decida non acollerse a este tipo de avaliación fará un exame global de toda a materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Galego I				
Materia	Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Galego I			
Código	V01G160V01201			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	2C
Idioma				
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernandez Salgado, Xose Antonio			
Profesorado	Fernandez Salgado, Xose Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Comunicación oral e escrita: galego I, ten como obxectivo consolidar aspectos teóricos e prácticos básicos do galego oral e escrito nos distintos niveis lingüísticos: textual, léxico-semántico, morfosintáctico, fónico e ortográfico.			

Competencias de titulación

Código	
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
- Fundamentar con coñecementos teóricos unha adecuada, coherente e correcta expresión oral e escrita en lingua galega.	saber saber facer	A6 A7 B2
- Analizar e valorar criticamente exemplos de expresión oral e escrita en lingua galega.	saber facer	A7
- Promover a autonomía do alumnado para producir e corrixir diversos tipos de textos orais e escritos, utilizando axeitadamente os recursos da lingua galega.	saber saber facer Saber estar / ser	A13

Contidos

Tema
1. Lingua oral e lingua escrita: características. Ferramentas bibliográficas e dixitais para o seu estudo.
2. Redacción e construción de textos en galego: características e tipos. Lectura, entoación e exposición de textos. O parágrafo. A puntuación. A revisión e presentación de textos.

3. Cuestións sobre o estándar oral galego. Pronuncia de vogais abertas e pechadas, da nasal velar e da fricativa prepalatal xorda. Os grupos cultos. Elisións e contraccións na cadea fónica.

4. Cuestións de ortografía do galego. O uso das grafías. A acentuación. Outros.

5. Cuestións xerais de gramática galega normativa. Morfosintaxe das clases de palabras.

6. Cuestións de léxico galego normativo. O uso dos dicionarios. Castelanismos e outras formas espurias.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	18	36	54
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	4	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	22	44	66
Presentacións/exposicións	4	12	16
Actividades introdutorias	2	2	4
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2.5	0	2.5
Probas de tipo test	1	0	1
Outras	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que desenvolverá o alumnado.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc. realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a utilización de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado, ante o docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto etc. Pódese levar a cabo individualmente ou en grupo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

	Descrición
Presentacións/exposicións	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice a súa exposición. Nesa titoría o profesor aprobará os contidos que vai expor ante todo o estudantado. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice a súa exposición. Nesa titoría o profesor aprobará os contidos que vai expor ante todo o estudantado. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados.

Probas de tipo test	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice a súa exposición. Nesa titoría o profesor aprobará os contidos que vai expor ante todo o estudantado. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados.
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice a súa exposición. Nesa titoría o profesor aprobará os contidos que vai expor ante todo o estudantado. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados.
Probas de resposta curta	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice a súa exposición. Nesa titoría o profesor aprobará os contidos que vai expor ante todo o estudantado. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados.
Outras	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice a súa exposición. Nesa titoría o profesor aprobará os contidos que vai expor ante todo o estudantado. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia ás clases maxistras, sempre e cando sexa máis do 80% delas.	5
Presentacións/exposicións	Cada estudante deberá preparar e expoñer oralmente un tema que previamente concertará co docente.	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante o curso, o profesorado especificará que actividades prácticas son 20 avaliábles. Tamén se terá en conta a participación activa na resolución das outras actividades.	20
Probas de tipo test	Efectuarase unha proba de tipo test para controlar contidos específicos de ortografía, gramática e léxico normativos.	10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realizarase unha proba na última semana do cuadrimestre, que pode ser ó mesmo tempo ca outra proba de resposta curta, na que o alumnado deberá identificar, corrixir e xustificar erros lingüísticos en textos escritos e orais.	25
Probas de resposta curta	Realizarase unha proba escrita na última semana do cuadrimestre sobre os contidos teórico-prácticos da materia.	20
Outras	Realizarase unha proba oral na que o estudantado deberá demostrar que domina suficientemente os trazos fónicos caracterizadores do galego.	10
Outros	Realizarase unha proba oral de fonética en que o estudantado deberá demostrar que domina suficientemente os trazos fónicos caracterizadores do galego.	1,5

Outros comentarios e segunda convocatoria

As porcentaxes das puntuacións expresadas arriba só son válidas para o alumnado que asista regularmente á clase (máis do 80% das clases).

O alumnado que non asista regularmente ás clases terá un exame final único en xullo, sobre todos os contidos da materia, na data que dispoña a Facultade. Nese exame haberá unha parte escrita e outra oral: ambas deberán aprobarse.

O alumnado que non supere a materia na convocatoria ordinaria examínase nas convocatorias seguintes, extraordinarias, por medio dun exame escrito (85 %) e unha proba oral de fonética (15 %); esta última será preciso superala para aprobar a materia.

O alumnado que asista regularmente ás clases poderá facer os exames ou probas escritas parciais da materia nas datas que sinala o profesor. En caso de non superar estes parciais, o alumnado poderá recuperar só as partes suspensas nun exame ó final do curso, ou no seu caso no exame da convocatoria de xullo. En todo caso, para aprobar a materia, o alumnado deberá

ter aprobados todos os exames escritos das "Probas de tipo test", "Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas" e "Probas de resposta curta", e tamén a "proba oral".

Bibliografía. Fontes de información

Recoméndaselle ao alumnado a compra das *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego* (2003), así como unha **gramática** e un **dicionario** de lingua galega.

GRAMÁTICAS E MANUAIS DE REFERENCIA (van destacadas en negra as recomendadas para este curso)

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira (1986): *Gramática galega*. Vigo: Galaxia.

Álvarez, R. e X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Feixó, X.; X. R. Pena e M. Rosales (2004): *Galego século XXI. Nova guía da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Fernández Rei, F. (1990): *Dialectoloxía da lingua galega*. Vigo: Xerais.

Freixeiro Mato, X. R. (1998-2000): *Gramática da lingua galega*, 3 vols. Vigo: A Nosa Terra.

Freixeiro Mato, X. R. (2006): *Manual de gramática galega*, 2.ª ed. Vigo: A Nosa Terra.

González Rei, B. (2004): *Ortografía da lingua galega*. A Coruña: Galinova Editorial.

Hermida Gulías, C. (2001): *Ortografía práctica*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.

Hermida Gulías, C. (2004): *Gramática práctica (Morfosintaxe)*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.

Real Academia Galega e Instituto da Lingua Galega (2003): *Normas morfolóxicas do idioma galego*. Santiago de Compostela: ILG e RAG.

Regueira, Xosé L. (coord.) (1996): *Os sons da lingua*. Vigo: Xerais.

DICIONARIOS DE LINGUA GALEGA

Carballeira Anllo, X. M.ª (coord.) (2000): *Gran diccionario Xerais da lingua*. Vigo: Edicións Xerais.

Domínguez Dono, X.; A. Rajó Pazó e B. Varándas Gonxález (coords.) (2004): *Diccionario de galego*. Vigo: Ir Indo.

Dosil, B. e X. Riveiro (2004): *Diccionario de ortografía da lingua galega*. A Coruña: Galinova.

Fernández Salgado, B. (dir.) (2004): *Diccionario de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

García González C. e M. González González (dirs.) (2004):

Diccionario castelán-galego da Real Academia Galega

. A Coruña: Real Academia Galega e Fundación Pedro Barrié de la Maza.

González, M. e A. Santamarina (dirs.) (2004): *Vocabulario da lingua galega (VOLG)*. A Coruña: Real Academia Galega e Instituto da Lingua Galega.

López Taboada, C. e M.ª R. Soto Arias (2008): *Diccionario de fraseoloxía galega*. Vigo: Xerais.

Navaza Blanco, G. (coord.) (1990): *Diccionario Xerais castelán-galego de usos, frases e sinónimos*. Vigo: Edicións Xerais.

Noia Campos, C. e outros (1997): *Diccionario de sinónimos da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Pena, X. R. (2001): *Diccionario Cumio de expresións e frases feitas. Castelán-galego*. Vigo: Edicións do Cumio.

Real Academia Galega e Instituto da Lingua Galega (1998): *Diccionario da Real Academia Galega*. Vigo: Xerais-Galaxia.

Xove Ferreiro, X. (coord.) (2005): *Novo dicionario da lingua galega*. Santiago de Compostela: Obradoiro-Santillana.

Nas clases darase unha guía de referencias bibliográficas máis completa, así como de recursos dispoñibles en internet.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Galego II/V01G160V01405

Outros comentarios

Para poder seguir a materia cómpre ter un coñecemento previo de lingua galega equivalente ao bacharelato.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma: Lingua Portuguesa II				
Materia	Idioma: Lingua Portuguesa II			
Código	V01G160V01202			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	2C
Idioma				
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Pereira Coutinho de Freitas Silva, Marta			
Profesorado	Fernandez Carballido, Xurxo Pereira Coutinho de Freitas Silva, Marta			
Correo-e	martapereira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese que o alumnado adquira coñecementos intermedios da lingua e culturas de expresión portuguesa			

Competencias de titulación

Código	
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B5	Que o alumnado desenvolverse aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Adquirir coñecementos intermedios de lingua portuguesa: comprensión oral e escrita	saber	A5 B5
Adquirir coñecementos intermedios de lingua portuguesa: expresión oral e escrita	saber facer	A5 B5
Adquirir coñecementos sobre países de lingua oficial portuguesa: aspectos culturais	saber	A10
Saber traballar en grupo na realización de actividades prácticas nas aulas	Saber estar / ser	A7

Contidos

Tema	
Contidos gramaticais	Fonética: revisión; Verbo: revisión; Verbo: presente de subxuntivo, imperativo, pretérito perfecto composto de indicativo, pretérito pluscuamperfecto composto e simple, infinitivo conxugado; Pronomes persoais; Pronomes: colocación do pronome átono; Acentuación ortográfica; Preposicións.
Contidos lexicais	Utensilios de cociña; Saúde; Profesións; Personalidade; Clima e tempo atmosférico; Tecnoloxías da información e comunicación; Léxico relacionado co ensino; Correspondencia formal; Curriculum vitae.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	21	45	66

Resolución de problemas e/ou exercicios	12	28	40
Traballos de aula	12	25	37
Outros	4	0	4
Probas de resposta curta	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Sesións teóricas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Sesións prácticas
Traballos de aula	Sesións prácticas - traballo en grupo

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atención a problemas específicos do alumnado durante as sesións prácticas
Traballos de aula	Atención a problemas específicos do alumnado durante as sesións prácticas

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Proba teórica escrita	25
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba práctica escrita	25
Traballos de aula	Realización/presentación de traballos varios	50
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

1. A realización/presentación de traballos varios inclúe tamén:

- Presencialidade nas aulas (10%)

- Proba oral (15%)

2. No inicio do cuadrimestre o alumnado deberá optar por avaliación continua ou avaliación única.

O alumnado que escolla a avaliación única deberá realizar un exame teórico-práctico no mes de xullo: proba escrita: 80% (teoría 40%; práctica 40%); proba oral: 20%.

Bibliografía. Fontes de información

Dicionário da Língua Portuguesa 2011, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01564-8)

Dicionário Moderno de Verbos Portugueses, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-05756-3)

Prontuário da Língua Portuguesa, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01438-2)

COIMBRA, O. M.; COIMBRA, I. Gramática Activa 1, Lidel (ISBN: 978-972-757-172-7)

COIMBRA, O. M.; COIMBRA, I. Gramática Activa 2, Lidel (ISBN:978-972-757-173-4)

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua Clásica: Lingua Latina				
Materia	Lingua Clásica: Lingua Latina			
Código	V01G160V01203			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	2C
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Ledo Lemos, Francisco Jose			
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://webs.uvigo.es/ledolemos			
Descrición xeral	curso básico de lingua latina			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia		
Competencias de materia	tipoloxía	Competencias

Traducir textos latinos clásicos e medievais de dificultade media.	saber facer	A1 A3 A4 A5 A8 B1 B2 B3 B4 B5
Coñecer os elementos básicos da fonética, morfoloxía e sintaxe do latín e saber aplicalos.	saber saber facer	A3 A4 B1 B3 B5
Coñecer un léxico latino elemental e recoñecer as súas derivacións etimolóxicas.	saber saber facer	A1 A2 A4 B1 B2 B3 B5
Recoñecer as continuidades e as discontinuidades entre o latín e o galego e o castelán dos elementos fonéticos, gramaticais e léxicos.	saber saber facer	A1 A3 A4 A5 A8 B1 B2 B3 B5
Coñecer os datos obxectivos que a lingüística histórico comparada aporta sobre os problemas do xénero gramatical.	saber saber facer	A12 B3

Contidos

Tema	
Contexto histórico, lingüístico e cultural do latín	As orixes indoeuropeas. As linguas itálicas. A expansión do latín na antigüidade. Evolución e conservación do latín na Idade Media.
Fonética, fonoloxía e escritura	O alfabeto latino. A reconstrución da pronuncia na época clásica. A acentuación. Semellanzas e diferencias máis importantes entre o sistema fonolóxico latino e o galego e castelán.
Morfoloxía	A conxugación verbal. A declinación nominal e pronominal. O sufixo do comparativo de superioridade e de superlativo.
Sintaxe	O sistema de casos. Complementariedade entre casos e preposicións. A 'consecutio temporum' e os usos do subxuntivo. O segundo termo de comparación e o superlativo relativo. As oracións de relativo. Os participios e o xerundivo: participios concertados; participios absolutos; perifrástica. O infinitivo. O infinitivo con suxeito en acusativo. A construción 'persoal'. O xerundio: a súa complementariedade con infinitivos e xerundivos. O supino. A conxunción 'cum' e os seus usos. Os diferentes usos do 'ut'. O período condicional. Outras construcións subordinadas completivas. Outras construcións subordinadas circunstanciais.

Vocabulario	O enunciado dos verbos latinos. Listado dos verbos latinos máis frecuentes. O enunciado dos substantivos e dos adxectivos. Listado dos substantivos e adxectivos latinos máis frecuentes. Peculiaridades dos adverbios. Listado dos adverbios latinos máis frecuentes.
Tradución	Recomendacións para a tradución directa (de latín a galego ou español) e inversa (do galego ou español ao latín). O uso do dicionario.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	32	32	64
Resolución de problemas e/ou exercicios	11	66	77
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	0	5
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos gramaticais, coa aclaración de dúbidas puntuais que lle poidan plantexar os alumnos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A gramática explicada nas clases maxistrais debe ser levada á práctica mediante exercicios específicos e traducións. A maior parte destes exercicios serán preparados primeiro na casa polos alumnos e corrixidos despois nas clases prácticas. Por outra banda, en todas ou case todas as clases prácticas se proporán aos alumnos un exercicio que cada un deles deberá resolver individualmente e que será considerado como o principal mecanismo de avaliación.

Atención personalizada	
	Descrición
Sesión maxistral	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Probas de resposta curta	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Probas de resposta curta	Realización de probas escritas nas que o estudantado demostre que coñece determinados datos concretos da fonética ou gramática latina	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de probas escritas específicas nas que o alumnado demostre a súa capacidade para recoñecer a morfoloxía e sintaxe latina, e para traducir textos. Faranse ao longo de todo o curso.	70
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Desenvolvemento dun tema, no que o estudante demostre a súa capacidade para integrar nun sistema diversos datos.	15
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Na segunda convocatoria, mantéñense os seguintes criterios de avaliación:

- Resolución de problemas e/ou exercicios (25 %). Entrega de respostas escritas aos exercicios propostos durante o curso. O alumnado que non superou a avaliación desta parte na primeira convocatoria deberá entregar unha nova versión revisada.
 - Traballos tutelados (15 %). Achega de materiais (resumos e similares) sobre as lecturas obrigatorias e opcionais. O estudantado que non superou a avaliación desta parte na primeira convocatoria deberá entregar unha nova versión revisada.
 - Probas de resposta curta (25 %). Realización dunha proba escrita específica na que o alumnado demostre que sabe recoñecer, describir e exemplificar os conceptos e os termos básicos da materia.
 - Resolución de problemas e/ou exercicios (35 %). Realización dunha proba escrita específica na que o estudantado demostre a súa capacidade para resolver problemas e exercicios básicos sobre a linguaxe, as linguas e a comunicación.
-

Bibliografía. Fontes de información

DICCIONARIOS ESCOLARES

Carracedo Fraga, J. *Diccionario latín-galego*; Vigo, Galaxia, 1999.

Segura Munguía, Santiago, *Nuevo diccionario etimológico latín-español y de las voces derivadas*; Bilbao, Univ. de Deusto, 2006. ISBN 9788474857542

Segura Munguía, Santiago, *Diccionario por raíces del Latín y de las voces derivadas*; Bilbao, Univ. de Deusto, 2006. ISBN 8498300231

Iter 2000: Diccionario ilustrado latino-español, Barcelona, Sopena, 1999; ISBN 8430311548.

Diccionario Cumbre latino-español / español-latino; Barcelona, Everest, 1999.

Diccionario ilustrado latino-español, español-latino (VOX-SPES) ISBN 9788471535962 [consultable en Internet: <http://www.scribd.com/doc/3283274/Diccionario-Vox-Latin>]

DICCIONARIOS DE CONSULTA

Glare P.G.W (ed.), *The Oxford Latin Dictionary*; Oxford, 1968?1982.

Lewis Ch., Short Ch., Andrews E.A. & alii, *A Latin Dictionary*; Oxford, 1975 [consultable en Internet: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0059>]

Gaffiot & Flobert: *Dictionnaire Latin-Français (Le Grand Gaffiot)*. París, Hachette, 2000 [consultable en Internet: <http://www.lexilogos.com/latin/gaffiot.php>]

Blánquez Fraile A., *Diccionario latino-español, español-latino*, 3 vol.; Barcelona, 5ª ed., 1975.

Pódense atopar todo tipo de dicionarios latinos na seguinte páxina electrónica:
http://www.lexilogos.com/latin_langue_dictionnaires.htm

GRAMÁTICAS ESCOLARES

Guillén Cabañero, José, *Gramática latina histórico-teórico-práctica*; Salamanca, Ediciones Sígueme, 1963 [hai moitas reedicións]

Rubio, Lisardo, *Nueva gramática latina*; Barcelona, Editorial Coloquio, 1985

Rubio, Lisardo, *Nueva sintaxis latina simplificada*; Madrid, Ediciones Clásicas, 1995

Valentí Fiol, Eduardo, *Sintaxis latina*; Barcelona, Editorial Bosch, 1969 [hai moitas reedicións]

Segura Munguía, Santiago, *Gramática Latina*; Deusto, Universidad de Deusto [reimpresión da edición de 1954]; ISBN 9788474859255.

MÉTODOS DE LATÍN

Ørberg, Hans H., *Lingua Latina per se illustrata, pars I: Familia Romana*; ISBN 9788895611099.

Ørberg, Hans H., *Lingua Latina per se illustrata, pars II: Roma Aeterna*; ISBN 9788799701681.

Rubio, Lisardo, *Nueva gramática latina: ejercicios*; Barcelona, Editorial Coloquio, 1985.

MANUAIS ESPECIALIZADOS E MONOGRAFÍAS

Bassols De Climent, M.: *Fonética Latina* (cun apéndice sobre "Fonemática latina" por S. Mariner), Madrid, 1976.

Bassols de Climent, M.: *Sintaxis latina I-II*, Madrid, 1971.

Baños, José Miguel (coordinador), *Sintaxis del latín clásico*; Madrid, Liceus; ISBN 9788498228441.

Ernout A., Thomas F., *Syntaxe latine*, 2ª edición, París, 1964.

Monteil P., *Éléments de phonétique et de morphologie du latin*; París, 1970 [tradución española de C. Fernández: *Elementos de fonética y morfología del latín*, Sevilla 1992]

Santiago Martínez, María de Lourdes, *Manual de sintaxis latina de casos*; Universidad Nacional Autónoma de México, 2004. ISBN 9703214290.

Niedermann M., *Précis de phonétique historique du latin*, París, 4ª edición, 1968.

Rubio Fernández, L.: *Introducción a la sintaxis estructural del latín*, Barcelona, 1982

Touratier Chr., *Syntaxe latine*, Louvain-la-Neuve, 1994, 754 p. (Bibliothèque des cahiers de l'Institut de linguistique de Louvain, 80).

Recomendacións

Outros comentarios

Cómpre que os alumnos teñan xa os coñecementos elementais que, en principio, se deben adquirir no bacharelato. Os alumnos que non teñan coñecementos previos de latín deberían adquirir pola súa conta os rudimentos no cuadrimestre previo a cursar a materia.

Suponse, por outra banda, que os alumnos teñen unha base relativamente sólida en fonoloxía, morfoloxía e sintaxe do galego e castelán.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Panorama da Literatura en Lingua Española I**

Materia	Literatura: Panorama da Literatura en Lingua Española I			
Código	V01G160V01204			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	2C
Idioma	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Chas Aguion, Antonio			
Profesorado	Chas Aguion, Antonio			
Correo-e	achas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
- Argumentar os temas e textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.	saber saber facer Saber estar / ser	A6
- Sintetizar, relacionar e describir a literatura en lingua española nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	saber facer	A3
- Identificar, comprender e apreciar as principais achegas da literatura do español, en España e en América.	saber facer	A2

- Participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico, con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.	saber facer	A7
- Posuír as ferramentas e as técnicas metodolóxicas básicas para o estudo e a análise literario.	saber facer	A9
- Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación.	saber facer	A13
- Posuír os coñecementos necesarios para comprender, desenvolver, analizar, avaliar e aproveitar, para o futuro profesional, os recursos literarios.	saber	B2
- Argumentar con solidez sobre temas e textos que hai que estudar, cos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente cos orientados á investigación literaria.	saber saber facer	B5

Contidos

Tema	
1. Introducción á literatura en lingua española.	1.1. Caracterización e límites. 1.2. Fontes para o seu estudo e investigación. 1.3. Metodoloxía do traballo de investigación en literatura española.
2. Panorama da literatura en lingua española da Idade Media.	2.1. Poesía. 2.2. Prosa. 2.3. Orixes do teatro.
3. Panorama da literatura en lingua española dos séculos XVI e XVII.	3.1. Poesía 3.2. Prosa 3.3. Teatro

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	20	40
Traballos de aula	16	0	16
Titoría en grupo	8	0	8
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Traballos tutelados	0	28	28
Seminarios	2	0	2
Actividades introdutorias	4	0	4
Traballos e proxectos	0	50	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Nas clases teóricas preséntolle ao alumnado cada un dos temas de maneira organizada, proporcionándolle unha selección bibliográfica, que comento ao inicio de cada un deles, e un guión cos principais aspectos, todo isto sen descoidar a importancia dos textos literarios. Aínda que se trata dun método de ensinanza fundamentalmente temático e que pretende transmitir o maior número de contidos ao maior número de estudantes no menor tempo posible, procuro, con todo, suscitar a participación do alumnado, de modo que poida intervir, preguntar ou participar na exposición.
Traballos de aula	Considero a práctica como parte complementaria da exposición teórica. Por iso, continuamente faremos aplicacións prácticas dos conceptos expostos, tanto nas sesións maxistrais como nos seminarios. Para o primeiro dos temas, organizo exercicios baseados en cuestións de carácter metodolóxico e instrumental, como buscas bibliográficas guiadas, elaboración de pequenos repertorios bibliográficos ou cotexo de diferentes sistemas de citación. Para os outros dous bloques temáticos, concédolle especial importancia ao comentario de textos, complemento indispensable ás explicacións teóricas, polo que procuro que a explicación sobre unha obra ou un xénero vaia inmediatamente acompañada polo comentario dun fragmento ou da totalidade desta, mostrando así a utilidade dos coñecementos teóricos para facer unha lectura mellorada do texto. Así mesmo, nas clases prácticas tamén poden realizarse outras actividades, como a confección de fichas de lectura, recensións e sínteses sobre a lectura dalgún traballo crítico.

Titoría en grupo	Horas distribuídas ao longo do curso, de carácter obrigatorio, fixadas no horario oficial e correspondentes á docencia presencial. Nelas aclárolle ao alumnado, entre outros aspectos, nocións acerca do manexo de fontes instrumentais (catálogos, bases de datos etc.), explicacións de cuestións de carácter metodolóxico, resolución de dúbidas suscitadas na elaboración dos diferentes traballos do/a estudante así como nas lecturas, ou ben atendo á revisión de conceptos.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Teño prevista a asistencia dun/unha especialista na materia para que pronuncie unha conferencia, cuxa data lla anticipo ao alumnado. Será no espazo reservado ás horas presenciais e sobre un dos contidos do programa.
Traballos tutelados	Considero, dentro deste apartado, diferentes actividades que ha de realizar o estudantado. Antes de todo, e tratándose dunha materia de literatura, ten que realizar a lectura dunha serie de obras, tanto fontes primarias como secundarias, obrigatorias e optativas (das que informo no apartado correspondente). A este apartado de traballos (punto 4: metodoloxías), asígnolle 34 horas de traballo persoal do alumnado; da correcta asimilación destas lecturas dará conta a elaboración das probas (traballos e proxectos, probas escritas). Así mesmo, e dentro do apartado de probas, o/a estudante ha de entregar, en correspondencia cos diferentes bloques temáticos do programa, os seguintes traballos obrigatorios: 1. Busca bibliográfica, no catálogo da biblioteca do centro, de todas as edicións correspondentes a un título determinado, dentro do corpus de lecturas obrigatorias do apartado de literatura española medieval e dos Séculos de Ouro desta materia, e posterior clasificación xustificada do tipo de edición, de acordo co listado que organizará o profesor nas horas dedicadas ás actividades introductorias. A data de entrega será a segunda semana lectiva de abril de 2010. 2. Unha ficha de lectura dalgunha das obras incluídas entre as lecturas obrigatorias. Nelas, informarase dos principais aspectos que afectan tanto ao contido (temas e subtemas, análise dos personaxes, estruturación etc.) como á forma (métrica, lingua, recursos estilísticos, técnicas narrativas etc.). A asignación realizarase nas primeiras sesións das actividades introductorias, e a data de entrega non será posterior á última semana de maio de 2010. 3. Un comentario literario de texto, de acordo coas directrices que se proporcionarán nas sesións introductorias, pero tamén nas clases prácticas e nas titorías colectivas. Os textos, que se adxudicarán a cada un/unha dos/as estudantes, extraeranse de entre as lecturas obrigatorias. A data de entrega non será posterior á última semana lectiva de maio.
Seminarios	Os seminarios permiten a análise máis detida dun tema. Previamente, proporcionareille material ao alumnado para que nas súas sesións se convertan non só en receptores de información, senón que tamén poidan contribuír, cos seus xuízos, á explanación do tema ou da obra que se trate de analizar.
Actividades introductorias	Nas primeiras horas de docencia presencial, prevexo organizar a marcha da materia. Posto que se trata de estudantes de primeiro curso, exporei a metodoloxía, procurando anticipar e aclarar aquelas cuestións que afecten ao desenvolvemento do curso. Así mesmo, nestas sesións introductorias adxudicaránselle os traballos a cada alumno/a matriculado/a.

Atención personalizada

	Descrición
Actividades introductorias	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introductorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento . Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.
Titoría en grupo	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introductorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento . Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.
Traballos tutelados	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introductorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento . Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Sesión maxistral	A asistencia e participación nas horas presenciais (sexan teóricas, prácticas ou outras consignadas na guía) asignadas á asignatura contarán un 10% na calificación final para quen opte pola avaliación continua.	10
Traballos de aula	Ao longo do curso faranse diferentes exercicios na aula, correspondentes aos diferentes temas e contidos da guía. Poderanse corrixir na mesma aula ou recollerse, dependendo da entidade dos mesmos (por exemplo: comentarios métricos, retóricos, análises de fragmentos, etc.). A suma destes traballos contará un 20% para os alumnos que opten pola avaliación continua.	20
Traballos e proxectos	A realización dos traballos, a súa entrega na data e a avaliación positiva destes será condición indispensable para superar a materia. Terase en conta a correcta asimilación dos contidos, pero tamén a utilización adecuada dos instrumentos metodolóxicos, que serán expostos nas titorías colectivas, a presentación formal, así como a redacción. Os traballos terán un peso dun 70 % da cualificación final da materia.	70
Outros	Para obter unha cualificación positiva, o alumno debe superar TODAS as actividades propostas para avaliación. Na segunda e posteriores convocatorias é preceptivo que, previamente, entregaran os traballos obrigatorios.	(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Na primeira convocatoria para poder optar á avaliación continua cómpre asistir ás horas presenciais e entregar en prazo os traballos obrigatorios. Para a segunda convocatoria o alumnado terá que facer un único exame no que se evaluará de todo o contido da materia. A proba constará de polo menos unha pregunta teórica, na que se esixirá o coñecemento de conceptos explicados nas sesións teóricas ou prácticas, así como unha o varias preguntas de tipo práctico, dacordo cos contidos do temario.

Bibliografía. Fontes de información

- 1) F. Gómez Redondo (ed.),, Selección de: Poesía española I. Edad Media: juglaría, clerecía y romancero,, Barcelona, Crítica, 1996.,
 - 2) Fernando de Rojas, , La Celestina, , (ediciones: Crítica, Castalia, Cátedra),
 - 3) J. M. Blecua (ed.), Selección de: Poesía de la Edad de Oro, I: Renacimiento,, Madrid, Castalia, 1984 (3ª edic. 2003),,
 - 5) J. M. Blecua (ed.), Selección de: Poesía de la Edad de Oro, II: Barroco, Madrid, Castalia, 1988 (3ª edic. 2003),,
 - 4) F. Rico (ed.), Lazarillo de Tormes, Madrid, Cátedra, 2005 (18ª edición),
- , Además de las lecturas obligatorias, para cada uno de los temas, se entregará al alumnado la bibliografía específica., ,
Ademais das lecturas obrigatorias, para cada un dos temas, entregaráselle ao alumnado a bibliografía específica.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

(*)/

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Teoría da Literatura**

Materia	Literatura: Teoría da Literatura			
Código	V01G160V01205			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1º	2C
Idioma	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Romo Feito, Fernando			
Profesorado	Romo Feito, Fernando			
Correo-e	romo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código				
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.			
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos			
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario			
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.			
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.			
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.			
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.			
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación			
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.			
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado			

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
-------------------------	-----------	--------------

- Identificar, comprender e apreciar as principais achegas da literatura do español, en España e en América.	saber	A10 A11 B2 B3
- Sintetizar, relacionar e describir a literatura en lingua española nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	saber	A3 A4
- Sintetizar, relacionar e describir a literatura en lingua española nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	saber facer	A4 B3
- Identificar, comprender e apreciar as principais achegas da literatura do español, en España e en América.	saber saber facer	A4 A8 B2 B3
- Posuír as ferramentas e as técnicas metodolóxicas básicas para o estudo e a análise literario.	saber facer	A4 A8 B1 B2
- Posuír os coñecementos necesarios para comprender, desenvolver, analizar, avaliar e aproveitar, para o futuro profesional, os recursos literarios.	saber saber facer	A1 A8 A13 B2 B4
- Argumentar con solidez sobre temas e textos que hai que estudar, cos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente cos orientados á investigación literaria.	saber saber facer	A1 A4 A6 B2

Contidos

Tema	
1. Introducción á literatura en lingua española.	1.1. Caracterización e límites. 1.2. Fontes para o seu estudo e investigación.
2. Panorama da literatura en lingua española da Idade Media.	2.1. Poesía. 2.2. Prosa. 2.3. Orixes do teatro.
3. Panorama da literatura en lingua española dos séculos XVI e XVII.	3.1. Poesía. 3.2. Prosa. 3.3. Teatro.
(*)4. Métodos y paradigmas de estudio de la obra literaria	(*)4.1. Poéticas autoriales y de la recepción. Teoría psicoanalítica. 4.2. Poéticas textuales: formalismos. 4.3. Poéticas sociológicas. 4.4. Poéticas postestructuralistas y postmodernas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	3	6
Sesión maxistral	28	56	84
Titoría en grupo	4	0	4
Eventos docentes e/ou divulgativos	3	3	6
Presentacións/exposicións	2	4	6
Traballos tutelados	4	8	12
Traballos e proxectos	4	8	12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	8	10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introductorias	Nas primeiras horas de docencia presencial, prevexo organizar a marcha da materia. Posto que se trata de estudantes de primeiro curso, exporei a metodoloxía, procurando anticipar e aclarar aquelas cuestións que afecten ao desenvolvemento do curso. Así mesmo, nestas sesións introductorias adxudicaráselle os traballos a cada alumno/a matriculado/a.
Sesión maxistral	Nas clases teóricas preséntolle ao alumnado cada un dos temas de maneira organizada, proporcionándolle unha selección bibliográfica, que comento ao inicio de cada un deles, e un guión cos principais aspectos, todo isto sen descoidar a importancia dos textos literarios. Aínda que se trata dun método de ensinanza fundamentalmente temático e que pretende transmitir o maior número de contidos ao maior número de estudantes no menor tempo posible, procuro, con todo, suscitar a participación do alumnado, de modo que poida intervir, preguntar ou participar na exposición.
Titoría en grupo	Horas distribuídas ao longo do curso, de carácter obrigatorio, fixadas no horario oficial e correspondentes á docencia presencial. Nelas aclárolle ao alumnado, entre outros aspectos, nocións acerca do manexo de fontes instrumentais (catálogos, bases de datos etc.), explicacións de cuestións de carácter metodolóxico, resolución de dúbidas suscitadas na elaboración dos diferentes traballos do/a estudante así como nas lecturas, ou ben atendo á revisión de conceptos.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Teño prevista a asistencia dun/unha especialista na materia para que pronuncie unha conferencia, cuxa data lla anticipo ao alumnado. Será no espazo reservado ás horas presenciais e sobre un dos contidos do programa.
Presentacións/exposicións	(*)Presentaciones, orientadas por el profesor, de las conclusiones alcanzadas en algunos de los trabajos
Traballos tutelados	Considero, dentro deste apartado, diferentes actividades que ha de realizar o estudantado. Antes de todo, e tratándose dunha materia de literatura, ten que realizar a lectura dunha serie de obras, tanto fontes primarias como secundarias, obrigatorias e optativas (das que informo no apartado correspondente). A este apartado de traballos (punto 4: metodoloxías), asígnolle 34 horas de traballo persoal do alumnado; da correcta asimilación destas lecturas dará conta a elaboración das probas (traballos e proxectos, probas escritas). Así mesmo, e dentro do apartado de probas, o/a estudante ha de entregar, en correspondencia cos diferentes bloques temáticos do programa, os seguintes traballos obrigatorios: 1. Busca bibliográfica, no catálogo da biblioteca do centro, de todas as edicións correspondentes a un título determinado, dentro do corpus de lecturas obrigatorias do apartado de literatura española medieval e dos Séculos de Ouro desta materia, e posterior clasificación xustificada do tipo de edición, de acordo co listado que organizará o profesor nas horas dedicadas ás actividades introductorias. A data de entrega será a segunda semana lectiva de abril de 2010. 2. Unha ficha de lectura dalgunha das obras incluídas entre as lecturas obrigatorias. Nelas, informarse dos principais aspectos que afectan tanto ao contido (temas e subtemas, análise dos personaxes, estrutura etc.) como á forma (métrica, lingua, recursos estilísticos, técnicas narrativas etc.). A asignación realizarase nas primeiras sesións das actividades introductorias, e a data de entrega non será posterior á última semana de maio de 2010. 3. Un comentario literario de texto, de acordo coas directrices que se proporcionarán nas sesións introductorias, pero tamén nas clases prácticas e nas titorías colectivas. Os textos, que se adxudicarán a cada un/unha dos/as estudantes, extraeranse de entre as lecturas obrigatorias. A data de entrega non será posterior á última semana lectiva de maio.

Atención personalizada	
	Descrición
Actividades introductorias	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introductorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento . Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.
Titoría en grupo	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introductorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento . Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.

Traballos tutelados	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introdutorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento . Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.
Presentacións/exposicións	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introdutorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento . Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.
Traballos e proxectos	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introdutorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento . Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introdutorias como nas que, ao longo do curso, lles asigno ás titorías en grupo, ambas en horario presencial, exporeille ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seu seguimento . Así mesmo, atenderei á marcha dos traballos asignados, organizando un control individualizado de cada estudante, expoñendo os principios metodolóxicos que ha de rexer a súa elaboración, así como os fundamentos para a súa avaliación. Para realizar esta supervisión personalizada, o alumnado terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais de aquelas optativas que poida precisar.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	(*)Se valorará el resultado final del trabajo tutelado: su profundidad en el tratamiento de la temática y la capacidad para hacer una lectura crítica de los materiales de trabajo.	20
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	b) Proba práctica, que consiste na elaboración dun comentario literario dalgunha das obras analizadas nas sesións presenciais. Ambas as probas, de resposta longa e a práctica de comentario de textos, suporán, como máximo, un 30 % do peso total da cualificación.	20%
Traballos e proxectos	A realización dos traballos, a súa entrega na data e a avaliación positiva destes será condición indispensable para superar a materia. Terase en conta a correcta asimilación dos contidos, pero tamén a utilización adecuada dos instrumentos metodolóxicos, que serán expostos nas titorías colectivas, a presentación formal, así como a redacción. Os traballos terán un peso dun 70 % da cualificación final da materia.	50
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	A data do exame será fixada pola Xunta de Facultade, nel o alumnado ha de contestar a dous tipos de preguntas: a) Desenvolvemento dun tema, de acordo cos contidos da guía docente expostos e elaborados nas sesións presenciais.	10
Outros	Para obter unha cualificación positiva, o alumno debe superar TODAS as actividades propostas para avaliación. Na segunda e posteriores convocatorias é preceptivo que, previamente, entregaran os traballos obrigatorios.	(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Na segunda convocatoria a porcentaxe invértese: as probas escritas (na data oficial marcada pola Xunta de Facultade) equivalerán a un 70 % da cualificación final (en que o 50 % será unha proba práctica consistente nun comentario literario de textos e o 20 %, o desenvolvemento dun tema). O alumnado terá que entregar obrigatoriamente, como data tope o día do exame desta segunda convocatoria, os mesmos traballos que para a primeira (tanto se non os entregou previamente ou se a cualificación destes non foi positiva), que suporán un 30 % da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

AGUIAR E SILVA, Vítor Manuel de, Teoría da literatura, vol. I., Almedina, Coímbra, 1984

CULLER, Jonathan, Breve introducción a la teoría literaria, Crítica, Barcelona, 2000

EAGLETON, Terry, Una introducción a la teoría literaria, FCE, México, 1993

ESTÉBANEZ CALDERÓN, Demetrio, Diccionario de Literatura, Alianza, Madrid, 1996

GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel, Introducción a la Teoría de la Literatura, Síntesis, Madrid, 2004

REIS, Carlos, O coñecemento da literatura. Introducao aos estudos literarios, Almedina, Coímbra, 1995

VILLANUEVA, Darío (coord.), Curso de Teoría de la Literatura, Taurus, Madrid, 1994

WELLEK, René, WARREN, Austin, Teoría literaria, Gredos, Madrid, 1974

Ademais das lecturas obrigatorias, para cada un dos temas, entregaráselle ao alumnado a bibliografía específica.

Recomendacións

Outros comentarios

(*)Es imprescindible un coñecemento mínimo de las principales ferramentas informáticas y los entornos virtuales.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estrutura e Análise das Linguas Galega e Española: Introducción á Sintaxe**

Materia	Estrutura e Análise das Linguas Galega e Española: Introducción á Sintaxe			
Código	V01G160V01301			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	1C
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Soto Andion, Xose			
Profesorado	Soto Andion, Xose			
Correo-e	xsoutoandion@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia presenta os conceptos, métodos e principais complexidades da sintaxe do galego e do español, exercitando a práctica da análise sintáctica e estudando os diferentes tipos de relacións e unidades sintácticas.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

B5 Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia		
Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
(*)(*)	saber	A3 A4 A5 B1
(*)(*)	saber facer	A1 A4 A5 A6 A8 A9 B2 B4
(*)(*)	Saber estar / ser	A5 A7 B3 B5

Contidos	
Tema	
Tema 1. A sintaxe: delimitación do seu ámbito de estudo.	- A sintaxe e a súa relación cos demais compoñentes da gramática: morfoloxía, semántica, léxico... Cómpre falar de morfosintaxe?
Tema 2. As relacións sintácticas	- Relacións paradigmáticas e sintagmáticas. i) Relacións secuenciais. ii) Relacións constitutivas. iii) Relacións conectivas ou conexións - Coordinación ou constelación - Subordinación ou determinación - Interordinación ou interdependencia iv) Relacións funcionais ou funcións - Funcións sintácticas e funcións semánticas.

3.2. Frase e tipos de frase

- Delimitación e caracterización
- Construcións endocéntricas e exocéntricas.
- Frases simples e frases complexas
- i) A frase nominal
 - A determinación, os determinantes e os modificadores
 - Frase nominal e frase substantiva: dous tipos frásticos distintos?
- ii) A frase preposicional (FP):
 - Estrutura da FP
- i) O Director
- ii) O Termo
- iii) Outros tipos de frase
 - A frase adxectiva: estrutura
 - A frase adverbial: estrutura

3.3.. Cláusula e oración

- A cláusula como unidade sintáctica: trazos estruturais definitorios
- Argumentos obrigatorios e non obrigatorios
- Os eventos
- i) Definición e tipos
- ii) Animación, axentividade e noción de "control"
 - Predicados verbais e predicados non verbais
- i) A predicación non verbal
 - A cópula.
 - Esquemas locativos, existenciais, de estado e de caracterización.
 - Predicados básicos e predicados derivados
 - Incremento de funcións: a construción causativa
 - Construcións transitivas, intransitivas e semiintransitivas: medias, impersonais, reflexivas, pronominais e pasivas.
 - As funcións sintácticas na cláusula
- ii) Funcións sintácticas. Delimitación e caracterización
 - Funcións obrigatorias e non obrigatorias
 - O Suxeito
 - A complementación: complemento directo, complemento indirecto, complementos circunstanciais, complemento prepositivo, complementos predicativos (de suxeito e de complemento directo), atributo, complemento axente.
 - Funcións semánticas. Delimitación e caracterización: axente, forza, afectado, experimentante, beneficiado/prexudicado, situado, portador de estado...

3. 4. Cláusulas complexas e oracións bipolares.

3.4.1. Correspondencias coa gramática tradicional.

3.4.2. Cláusulas complexas.

- i) Cláusulas de relativo
 - Pronomes relativos
 - Tipos de cláusulas de relativo
 - ii) Cláusulas completivas
 - Nexos
 - Tipos de cláusulas completivas
 - iii) Cláusulas adverbiais
 - Nexos
 - Tipos de cláusulas adverbiais
 - iv) Cláusulas de infinitivo
 - v) Cláusulas de xerundio
 - vi) Cláusulas de participio
 - Funcións das cláusulas integradas
 - i) Cláusulas integradas con función clausal
 - ii) Cláusulas integradas con función frástica
- 3.4.3. Oracións bipolares.
- Condicionais: nexos e tipos de condicionais
 - Adversativas: nexos e tipos de adversativas.
 - Concesivas: nexos e tipos de concesivas.
 - Consecutivas: nexos e tipos de consecutivas
 - Comparativas: nexos e tipos de comparativas.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	26	39	65
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Traballos tutelados	8	20	28
Prácticas autónomas a través de TIC	0	9	9
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	2	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Traballos e proxectos	2	4	6
Probas de resposta curta	2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	O docente explicará na clase os contidos do programa mediante textos de apoio, apuntamentos ou diapositivas de powerpoint, facilitando a recollida de material por parte do alumno, a resolución de dúbidas así como a participación e debate dos discentes en relación cos diferentes problemas que afectan á sintaxe do galego e do español.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará na clase ou entregaralles por escrito aos discentes diferentes casos e problemas relacionados cos contidos da materia de sintaxe en xeral e coa análise sintáctica en particular.
Traballos tutelados	
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente servirse da plataforma TEMA para facilitarles aos alumnos a realización de prácticas de análise sintáctica, lecturas e resumos, foros e comentarios e entrega de exercicios.

Atención personalizada	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así coma cos traballos a realizar.
Traballos e proxectos	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así coma cos traballos a realizar.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia mediante textos de lectura obrigatoria e complementaria, apuntamentos, diapositivas powerpoint, contando coa participación activa dos discentes. Avaliación continua.	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará cos discentes na clase ou nas titorías, e entregaralles por escrito a resolución de problemas puntuais sobre cuestións de sintaxe do galego e do español. Avaliación continua.	10
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente propoñeralles aos discentes a participación en foros, wikis e prácticas sobre sintaxe a través da plataforma TEMA. Estas prácticas poden consistir na produción de textos sintacticamente ben elaborados, corrección de erros de sintaxe nos textos, cuestións puntuais de análise sintáctica, resumo e crítica de lecturas etc. Avaliación continua.	10
Traballos tutelados	O docente proporá aos discentes traballos dirixidos que han ser entregados antes de rematar o cuadrimestre.	10
Traballos e proxectos	O docente propoñerá, escoitando a opinión dos discentes, traballar sobre temas concretos de sintaxe. Deberán ser entregados para ou expostos na clase. O discente poderá na clase ou nas titorías comentar as dúbidas e problemas que lle vaian xurdindo. Avaliación continua.	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente entregaralles aos discentes na clase exercicios de análise sintáctica que máis tarde recollerá, corruxirá e comentará. Avaliación continua.	10

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O docente entregaralles aos discentes na clase ou a través da plataforma TEMA probas 8 prácticas como corrección sintáctica de textos, elaboración de resumos sobre determinadas lecturas e outras tarefas relacionadas coa sintaxe do galego e do español. Avaliación continua.
Probas de resposta curta	cuestións breves sobre diferentes aspectos do programa que o alumno contestará na 2 clase ou a través de faitic. Avaliación continua.
Outros	(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Haberá unha avaliación final en xullo para os que suspendan todo ou parte da materia polo método de avaliación continua, para os que se presenten só á proba final e para aqueles que non sigan o sistema de avaliación continua. A avaliación final consistirá nun exame que incluírá contidos das distintas partes indicadas e nun traballo, que determinará o profesor, sobre algún aspecto ou aspectos da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

Álvarez, R.&X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Freixeiro, X. R. (2000): *Gramática da lingua galega II. Morfosintaxe*. Vigo: A Nosa Terra.

Gutiérrez Ordóñez, S. (1997): *La oración y sus funciones*. Madrid: Arco/Libros.

_____ (2000): *Forma y sentido en sintaxis*. Madrid: Arco/Libros.

Porto Dapena, J. A. (1994): *Complementos argumentales del verbo: directo, indirecto, suplemento y agente*. Madrid: Arco/Libros.

_____ (1995): *El complemento circunstancial*. Madrid: Arco/libros.

Rojo, G.&T. Jiménez (1989): *Fundamentos del análisis sintáctico funcional, Lalia, 2*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago.

RAE (2009): *Nueva gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa-Calpe

Bibliografía complementaria

Alcaraz Varó, E. & M.A. Martínez Linares (2004): *Diccionario de Lingüística Moderna*. Barcelona: Ariel.

Bosque, I.&V. Demonte (eds.) (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española*, tomos I e II. Madrid: Espasa-Calpe.

Duarte, I. / A. M^a. Brito (1996): "Sintaxe", en I. Hub Faria et alii (coord.): *Introdução à linguística geral e portuguesa*. Lisboa: Caminho, 247-302.

Busse, W. (coord.) (1994): *Dicionário sintáctico de verbos portugueses*. Coimbra: livraria Almedina.

Butler, C. S. (2003): *Structure and Function. A Guide to Three Major Structural-Functional Theories*. 2 vols. Amsterdam/Philadelphia. John Benjamins.

Cidrás, Francisco A. (1991): "As construcións pronominais en galego. Proposta de clasificación e caracterización", in Brea, M.&F. Fernández Rei (coord.), *Homenaxe ó profesor Constantino García*, Universidade de Santiago, 101-125.

Dik, Simon C. (1997²): *The theory of functional grammar*. Berlín: Mouton de Gruyter.

Dimitrova-Vulchanova, M. (1999): *Verbs semantics, diathesis and aspect*. München: Lincom.

Estrada Fernández, Zarina et al. (2008): *Studies in voice and transitivity*. München: Lincom.

Feuillet, J. (ed.) (1998): *Actance et valence dans les langues de l'Europe*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.

Florentino, G. (2003): *Transitivity in Romance languages*. Berlín: Mouton de Gruyter.

García Miguel, J. M. (1995): *Las relaciones gramaticales entre predicado y participantes, Lalia, 2*. Santiago de Compostela:

Universidade de Santiago.

_____ (1995): *Transitividad y complementación preposicional en español*. Verba, anexo 40. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago.

Godard, D. (2004) (ed.): *Les langues romanes: problèmes de la phrase simple*. Paris: CNRS éditions.

Goldberg, A. E. (1995): *Constructions. A construction grammar approach to argument structure*. Chicago: Chicago University Press.

Halliday, M.A.K (2004³): *An introduction to Functional Grammar*. London: Arnold.

Mindivil, J. L. (2004): "Estructura argumental, eventos y ergatividad", in Cano, P. et al. (ed.), tomo II. A. Madrid: Arco Libros, 1357-1368.

Moreno Cabrera, J. C. (2003): *Semántica y gramática. Sucesos, papeles semánticos y relaciones sintácticas*. Madrid: Machado Libros.

Sánchez López, C. (ed.) (2002): *Las construcciones con se*. Madrid: Visor.

Soto Andión, X. (2000): "Algunhas estruturas de verbo causativo en galego moderno", in Englebert, A. et al. (eds.), *Actes du XXII Congrès international de linguistique et philologie romanes*, vol. VI, Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 467-480.

Treviño, E. & J. Lema (eds.) (1999): *Semantic issues in romance syntax*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

Van Valin, J. R. & R. J. Lapolla (1997): *Syntax. Structure, Meaning and Function*. Cambridge: Cambridge University Press.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingüística: Introducción ao Estudo da Linguaxe e a Comunicación/V01G160V01105

Informática para a Lingüística e a Literatura/V01G160V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Español I/V01G160V01101

Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Galego I/V01G160V01201

DATOS IDENTIFICATIVOS**Informática para a Lingüística e a Literatura**

Materia	Informática para a Lingüística e a Literatura			
Código	V01G160V01302			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	1C
Idioma	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Gomez Guinovart, Francisco Xavier			
Profesorado	Gomez Guinovart, Francisco Xavier			
Correo-e	xgg@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia prepara ao alumnado na comprensión das técnicas utilizadas no procesamento informático da linguaxe, e no uso das ferramentas que as tecnoloxías lingüísticas fornecen para a investigación e a docencia da lingua e a literatura, con especial atención aos recursos dispoñíbeis para as linguas e textos que son obxecto do Grao.			

Competencias de titulación

Código				
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñíbeis, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.			
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación			
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.			
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado			
B5	Que o alumnado desenvólvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Coñecer os recursos, ferramentas e aplicacións informáticas que ofrecen as tecnoloxías da linguaxe para os estudos lingüísticos e literarios	saber saber facer	A13 B1
Adquirir os coñecementos e as técnicas metodolóxicas básicas para a análise lingüística e textual mediante ferramentas informáticas	saber saber facer	A6 A13 B1 B5
Utilizar de modo axeitado os recursos e aplicacións informáticas dispoñíbeis no ámbito das humanidades, especialmente as orientadas á investigación lingüística, filolóxica e literaria, e á docencia das linguas e textos que son obxecto do grao	saber facer	A6 B3 B5
Resolver problemas relacionados coa análise informatizada de textos literarios e non literarios, e elaborar traballos académicos de calidade	saber facer	A13 B2 B4

Contidos	
Tema	
1. Introducción	1.1. As linguas na sociedade da información
(*)(*)	1.2. As tecnoloxías da linguaxe
2. Córpora textuais	2.1. Fundamentos teóricos
(*)(*)	2.2. Panorama e aplicacións dos corpóra textuais
3. Procesamento textual	3.1. Análise cuantitativa de textos
(*)(*)	3.2. Análise de contextos

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	22	34	56
Estudo de casos/análises de situacións	17	34	51
Resolución de problemas e/ou exercicios	11	30	41

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición, por parte do profesorado da materia, dos contidos obxecto de estudo ou das actividades que ten que desenvolver o alumnado.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise e estudo de problemas concretos, tanto teóricos como prácticos, no ámbito dos contidos do programa da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formúlanse exercicios relacionados coa materia, e o estudantado debe resolvelos aplicando os coñecementos asimilados nas clases de exposición da materia.

Atención personalizada	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesorado supervisará o traballo realizado polo alumnado durante a realización de exercicios e de estudos de caso sobre os contidos da materia.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliación dos exercicios e problemas realizados en clase sobre os contidos da materia.	100
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

A avaliación será continua. A condición para ser avaliada/o será a asistencia a un mínimo do 80% das aulas. Se algún/algúnha alumno/a non pode cumprir esta condición, deberá comunicarllo ao profesor argumentadamente ao comezo do cuadrimestre. As faltas de asistencia deberán ser xustificadas de modo razoado.

O alumnado que non supere a avaliación continua deberá realizar na segunda convocatoria (xullo), na data oficial de xullo fixada pola Facultade, un exame sobre os contidos da materia polo 100% da cualificación.

Recoméndase firmemente que o alumnado asista ás aulas con regularidade e se implique activamente no seu proceso de aprendizaxe.

Bibliografía. Fontes de información

Barnbrook, Geoff (1996), *Language and Computers: A Practical Introduction to the Computer Analysis of Language*, Edinburgh University Press, Edimburgo

Blecua, José Manuel (1999), *Filología e informática: Nuevas tecnologías en los estudios filológicos*, Editorial Milenio, Barcelona

Lawler, John (1998), *Using Computers in Linguistics: A Practical Guide*, Routledge, Cambridge

Martí, Maria Antònia (2003), *Tecnologías del lenguaje*, Editorial UOC, Barcelona

McEnery, Tony (2006), *Corpus-Based Language Studies*, Routledge, Cambridge

Recomendacions

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Panorama da Literatura Galega II**

Materia	Literatura: Panorama da Literatura Galega II			
Código	V01G160V01303			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	1C
Idioma	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernandez Alvarez, Manuel Santiago			
Profesorado	Fernandez Alvarez, Manuel Santiago			
Correo-e	mffft@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Coñecer en profundidade a tradición literaria galega do séc. XX	saber saber facer Saber estar / ser	A1 A2 A4 A8 A12
Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	saber saber facer	A2 A3 A5
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	saber saber facer	A3 A5
Valorar a construción do Sistema Literario Galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	saber saber facer Saber estar / ser	A4 A5 A6

Contidos

Tema

As Irmandades da Fala	1.1. Organización e definición ideolóxica. 1.2. Dúas figuras fundamentais: Antón e Ramón Vilar Ponte. 2. O proxecto cultural das Irmandades ou a configuración dun sistema literario. 2.1. Liñas de actuación. 2.2. Creación e/ou consolidación de infraestruturas culturais. 3. Renovación, difusión e popularización da prosa. 3.1. As coleccións de novela curta. 3.2. A renovación temática e estética: tendencias e autores: Leandro Carré. X. Magariños. X. Lesta Meis. Outros autores. 3.2.1. Análise literaria dalgunha destas obras. 4. O teatro: a vontade de creación dun teatro nacional. 4.1. Problemas da dramaturxia galega no tempo das Irmandades. 4.2. A praxe teatral das Irmandades. 4.2.1. A creación de infraestruturas teatrais. 4.3. A renovación temática e estética: Tendencias e autores: Ramón Cabanillas. Armando Cotarelo. Leandro Carré. Xaime Quintanilla. Antón Vilar Ponte. Outros autores. Outros autores. 5. A poesía no tempo das Irmandades. 5.1. Ramón Cabanillas. 5.1.1. Biografía e obra literaria. 5.1.2. Estética e evolución literaria. 5.1.3. Análise literaria de Da Terra Asoballada. 5.2. Antonio Noriega Varela e os problemas de periodización da súa obra. 6. Outros poetas epígonos do Rexurdimento: Gonzalo López Abente. Victoriano Taibo García. Xerardo Álvarez Limeses. Antonio Rey Soto.
O grupo Nós: enxebrismo e universalismo	6.1. Caracterización do grupo. 7. Nós e a súa decisiva influencia no mundo cultural galego 7.1. O papel das elites intelectuais nos procesos de configuración do discurso nacionalista. 7.2. A configuración do discurso identitario na Galiza. 7.3. A capacidade de aglutinación de sectores e de grupos xeracionais arredor dun proxecto colectivo. 7.4. A conciencia da necesidade de proxección universal da cultura galega. 8. Actividades. 8.1. A revista Nós. 8.2. A consolidación da prosa: narrativa e ensaio. 8.3. O cultivo doutros xéneros: teatro e poesía. 8.4. A creación de estruturas e liñas de investigación para o coñecemento científico da Galiza: O Seminario de Estudos Galegos. 9. Integrantes: Vicente Risco, Ramón Otero Pedrayo, Alfonso D. R. Castelao, Florentino Cuevillas, Antón Lousada Diéguez. Outros autores.
Percurso vital e ideolóxico de Vicente Risco	9.1. A personalidade intelectual de Vicente Risco. 10. Obra literaria. 10.1. Obra ensaística: teoría política, filosofía, crítica literaria e literatura de viaxes. 10.2. Obra narrativa. 10.2.1. Primeira produción: as pegadas do Modernismo. 10.2.2. A interpretación idílica da Terra. 10.2.3. Sátira e escepticismo. 10.2.4. A modernidade entre a decadencia e o nihilismo. 10.3. Obra dramática. 10.4. Obra lírica.
Percurso vital e ideolóxico de Otero Pedrayo	10.5. A personalidade intelectual de Otero Pedrayo. 11. Obra narrativa. 11.1. Propostas de clasificación da narrativa. 11.2. O proceso de ficcionalización da historia na narrativa oteriana. 11.3. Ideoloxemas nacionalitarios na narrativa oteriana. 12. Obra ensaística. 12.1. Interrelación entre xéneros na obra de Otero Pedrayo. 13. Obra dramática e obra poética. 14. Recepción da obra oteriana no seu tempo e na literatura posterior.

As experiencias vangardistas na Europa de comezos de século

- 14.1. Caracterización xeral das vangardas galegas.
- 14.2. Medios de difusión.
- 15. Principais liñas da vangarda poética.
- 15.1. Entre a tradición e a renovación poética.
- 15.2. O Neopopulismo imaxinista / hilozoísta: Luís Amado Carballo.
- 15.3. O Neotrobadorismo: Fermín Bouza Brey e Álvaro Cunqueiro.
- 15.4. As experiencias vangardistas: Manuel Antonio e Álvaro Cunqueiro.
- 16. A narrativa da “Nova Xeración Galega”
- 16.1. Narradores nunha xeración de poetas
- 16.2. Rafael Dieste e Os arquivos do Trasnó.
- 17. O teatro.
- 17.1. Rafael Dieste e A fiestra valdeira.
- 17.2. Outros autores.

Da República ao exilio: guerra, represión e diáspora

- 17.3. Galiza nos primeiros anos do franquismo
- 17.4. Ambiente cultural nos centros da emigración.
- 17.5. Actividade política e cultural da diáspora galega
- 17.5.1. Castelao en América.
- 18. A poesía do exilio:
- 18.1. Luís Seoane
- 18.2. Outros autores: Lorenzo Varela
- 19. A narrativa: o testemuño da Guerra Civil.
- 19.1. Ramón de Valenzuela
- 19.2. Antón Alonso Ríos
- 19.3. Silvio Santiago
- 19.4. A narrativa curta
- 20. Actividade teatral e escrita dramática.
- 20.1. Teatro popular
- 20.2. Teatro culto

A resistencia cultural no interior. Galaxia e os outros proxectos editoriais

- 21. A poesía de posguerra: a lenta recuperación da actividade cultural.
- 21.1. Principais correntes:
- 21.1.1. A continuidade das orientacións de preguerra: neotrobadorismo e neopopulismo.
- 21.1.2. Outras liñas temáticas: clasicismo, intimismo, preocupación existencial e poesía de carácter cívico.
- 21.2. Novas editoras e publicacións.
- 22. Problemas de agrupación xeracional. Algunhas clasificacións:
- 22.1. A Xeración da República e/ou a Xeración do 36.
- 22.2. A denominada Promoción de Enlace.
- 22.3. A “Escola da Tebra”.
- 23. Autores e produción poética.
- 23.1. Un poeta singular: Luís Pimentel.
- 23.2. A intersección de dúas xeracións: os “vellos” (A. Iglesia Alvariño, R. Carvalho Calero, Díaz Castro...) e os “novos” (Cuña Novás, Manuel María, Uxío Novoneyra, María Mariño...).

A narrativa de posguerra. Principais liñas temáticas e autores:

- 23.3. A tradición realista:
- 23.3.1. A continuidade da narrativa de Nós: R. Carvalho Calero.
- 23.3.2. O realismo popular: Ánxel Fole.
- 23.4. Novas orientacións:
- 23.4.1. O realismo fantástico: A. Fole e A. Cunqueiro.
- 23.4.2. A recreación doutros espazos literarios: A. Cunqueiro.
- 23.4.3. A narrativa de E. Blanco-Amor.
- 24. O ensaio do tempo de Galaxia: saudade, reflexión sobre a identidade e discurso científico.
- 25. O teatro: decadencia dos espectáculos e reinicio da escrita.
- 25.1. As actividades dramáticas
- 25.2. A literatura dramática: liñas temáticas
- 25.3. Autores e produción teatral:
- 25.3.1. Jenaro Marínhas del Valhe
- 25.3.2. Álvaro Cunqueiro
- 25.3.3. Ricardo Carvalho Calero

Álvaro Cunqueiro: datos bio-bibliográficos

- 26. A poética de Cunqueiro: caracterización / función da literatura.
 - 27. A obra anterior á Guerra: neotrobadorismo e vangarda.
 - 28. A obra de posguerra:
 - 28.1. A poesía:
 - 28.1.1. A continuación do neotrobadorismo
 - 28.1.2. Derradeira entrega poética: Herba aquí e acolá.
 - 28.2. A narrativa de ficción:
 - 28.2.1. A difícil clasificación xenérica
 - 28.2.2. Novelas e/ou libros de relatos
 - 28.3. A obra dramática.
 - 28.4. Xornalismo e ensaio
 - 29. A recepción da obra de Cunqueiro
-

Eduardo Blanco-Amor: percurso vital e ideolóxico

- 30. A traxectoria poética de Blanco Amor.
 - 31. A obra narrativa: o seu universo literario.
 - 31.1. A Esmorga
 - 31.2. Xente ao lonxe
 - 31.3. Narrativa breve
 - 32. A constante preocupación polo teatro
 - 33. O ensaio
 - 33.1. A reflexión literaria: o papel do escritor na sociedade.
 - 34. Recepción e lecturas da obra de Blanco-Amor.
-

- a. Mudanzas socio-económicas e conflitos sociais.
 - b. A reorganización clandestina do nacionalismo político.
 - c. A reorganización cultural: o asociacionismo.
35. A poesía de intervención.
- a. Celso Emilio Ferreiro e a súa obra.
 - i. Introducción: Autopoéticas.
 - ii. Liñas temáticas.
 - iii. Estilo, lingua e métrica na obra de Celso Emilio.
 - iv. Análise literaria de Longa noite de pedra
 - b. Outros autores e obras: Manuel María, Méndez Ferrín, Bernardino Graña...
36. A narrativa.
- a. Xosé Neira Vilas e a súa obra.
 - i. Clasificación da súa produción.
 - ii. Liñas temáticas.
 - iii. Estrutura, modalización, tempo, espazo e personaxes na narrativa de Neira Vilas.
 - iv. Análise literaria de Memorias dun neno labrego.
- Caracterización xeral.
- b. A situación político-social.
 - c. A situación do sistema cultural galego.
 - d. A problemática denominación deste grupo: xeración de 50, xeración de La Noche, xeración das Festas Minervais, Escola da Tebra, grupo Brais Pinto...
37. A poesía: renovación e compromiso.
- a. Os problemas de periodización/agrupamento destes autores.
 - b. Características formais e temáticas.
 - c. Autores/as: Manuel María, Uxío Novoneyra, Xohana Torres, Bernardino Graña, Salvador García Bodaño, Antón Avilés de Taramancos, Xosé Luís Franco Grande, Xosé Luís Méndez Ferrín...
 - d. Análise de textos representativos desta etapa.
38. A Nova Narrativa.
- a. Características formais e temáticas.
 - b. Autores/as e obras: Gonzalo R. Mourullo, Xosé Luís Méndez Ferrín, Mª Xosé Queizán, Xoán Casal, Camilo Suárez-Llanos, Carlos Casares, Xohana Torres...
 - c. A narrativa de X. L. Méndez Ferrín.
- O novo marco político e as novas institucións culturais.
- d. A función dos Premios.
 - e. Antoloxías e estudos.
39. A poesía. Últimas tendencias e grupos poéticos.
- a. Dos epígonos da poesía de intervención ao esteticismo culturalista.
 - i. Os Novísimos da poesía galega.
 - ii. Textos e autores de especial relevancia neste proceso.
 - b. Liñas poéticas de cambio (1980-1990).
 - i. Os e as poetas da promoción dos 80.
 - ii. O culturalismo e a recuperación de discursos marxinalizados.
 - iii. A revisión do concepto de compromiso social.
 - iv. A ampliación temática.
 - v. A preocupación polos aspectos formais.
 - c. As últimas promocións: panorama de poesía galega dos 90.
 - i. Caracterización.
 - ii. Existe unha xeración poética dos 90?
40. O ensaio: auxe e diversificación.
- a. O ensaio económico e político.
 - b. O ensaio sociolingüístico.
 - c. O ensaio literario.
 - d. O ensaio teolóxico e filosófico.
 - e. O ensaio antropolóxico.
 - f. O ensaio feminista.
-

Panorama da narrativa galega no último terzo do século XX.

- a. 1975-1985: unha década de consolidación e mudanza.
 - i. Contexto literario e tendencias narrativas.
 - ii. Principais narradores e narradoras.
- b. 1985-2000: tendencias da narrativa máis recente.
 - iii. Caracterización xeral.
 - iv. Principais narradores e narradoras.
- 41. Panorama do teatro galego no último terzo do século XX.
 - a. O rexurdimento da actividade teatral no tardofranquismo: o Teatro Independente e o grupo Abrente.
 - i. Autores e obras.
 - b. O teatro profesional e o teatro institucional.
 - c. Tendencias do teatro actual.
 - i. Diversificación de liñas temáticas.
 - ii. Últimas promocións.
 - d. A literatura dramática.
 - i. O mundo editorial: revistas e coleccións de teatro.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	1	3
Sesión maxistral	24	24	48
Obradoiros	24	24	48
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	12	12
Traballos tutelados	0	20	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	10	11
Probas de resposta curta	1	7	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Haberá unha sesión introdutoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos , etc.
Sesión maxistral	Haberá 12 sesións maxistrais, de dúas horas de duración cada unha e 12 vinculadas ao desenvolvemento teórico do programa. Nelas darase unha visión de conxunto da tradición literaria galega ao longo do séc. XX. 1. 1900-1936: A poesía. 2. 1900-1936: A narrativa. 3. 1900-1936: O teatro. 4. 1900-1936: O ensaio. 5. 1936-1975: A poesía. 6. 1936-1975: A narrativa. 7. 1936-1975: O teatro. 8. 1936-1975: O ensaio. 9. 1975-2010: A poesía. 10. 1975-2010: A narrativa. 11. 1975-2010: O teatro. 12. 1975-2010: O ensaio.

Obradoiros	Haberá 13 sesións de comentario de texto, cada unha de dúas horas de duración, correspondentes ás seguintes obras: 1. A poesía de Antonio Noriega Varela. Selección de poemas de Do Ermo. 2. A poesía de Ramón Cabanillas. Selección de poemas e Na Noite Estrelecida. 3. A narrativa de Ramón Otero Pedrayo. Comentario de relatos curtos. 4. A narrativa de Vicente Risco. Comentario de O porco de pé. 5. A obra narrativa de Castelao. Comentario de Retrincos. 6. A poesía de Manuel Antonio. Comentario de De Catro a Catro. 7. A obra literaria de Álvaro Cunqueiro. Comentario dun conto e dun poema. 8. A obra literaria de Eduardo Blanco Amor. Comentario dun conto ou capítulo de novela. 9. Celso Emilio Ferreiro. Comentario de poema de Longa Noite de Pedra. Visionado da película María Mariño, a flor das raparigas en sombra. 10. A obra de Xosé Luís Méndez Ferrín. Comentario dun conto e dun poema. 11. A Nova Narrativa Galega. Comentario dun conto ou capítulo de novela. Visionado da película Cólera. 12. A poesía dos 80. Comentario de varios poemas. 13. A narrativa desde 1975. Comentario dun conto de Manuel Rivas. Visionado da película Luces da cidade.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Eventualmente o alumnado podera acudir a conferencias, recitais, mesa redondas, proxeccións de filmes, etc. e deberá realizar un breve resumo por escrito desta actividade.
Traballos tutelados	O alumnado deberá realizar un pequeno traballo de comprobación de lectura de todas e cada unha das seguintes obras: 1) O porco de pé de Vicente Risco (135 páxinas = 45 minutos de lectura) 2) Ensaio histórico sobre a cultura galega de Ramón Otero Pedrayo (246 páxinas = 82 minutos de lectura) 3) Na noite estrelecida de Ramón Cabanillas. 4) Os ruíns de Xosé María Álvarez Blázquez (161 páxinas = 54 minutos de lectura) 5) Crónicas do sochantre de Álvaro Cunqueiro (172 páxinas = 58 minutos de lectura) 6) Á lus do candil: contos ao carón do lume de Ánxel Fole (159 páxinas = 53 minutos de lectura) 7) Longa noite de pedra de Celso Emilio Ferreiro. 8) Os biosbardos: contos prá xente de Eduardo Blanco Amor (109 páxinas = 37 minutos de lectura) 9) Arrabaldo do norte de Xosé Luís Méndez Ferrín (121 páxinas = 41 minutos de lectura) 10) Cambio en tres de Carlos Casares (107 páxinas = 36 minutos de lectura) 11) Land Rover de Suso de Toro (237 páxinas = 79 minutos de lectura) 12) Memoria de Noa de Alfredo Conde (217 páxinas = 73 minutos de lectura) 1664 páxinas = tempo total de lecturas= 558 minutos ou máis ou menos 10 horas. Tempo complementario + 10 horas= 20 horas

Atención personalizada

	Descrición
Actividades introdutorias	>Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Sesión maxistral	>Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Obradoiros	>Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Traballos tutelados	>Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	>Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Probas de resposta curta	>Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Actividades introductorias	Descrición xeral da materia. 1. Competencias. 2. Contidos. 3. Planificación docente. 4. Metodoloxía docente. 5. Atención personalizada. 6. Recomendacións.	1
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia a clase así como a participación en debates e comentarios de textos e ideas.	7
Obradoiros	Valorarase a asistencia ás sesións de comentario de textos así como a participación nos debates suscitados.	7
Traballos tutelados	A lectura de obras literarias e a reflexión sobre estas será obxecto de atención prioritaria. O alumno deberá realizar ao longo do curso breves comentarios escritos sobre as obras de lectura obrigatoria que compoñen o programa.	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O alumnado realizará unha ou dúas probas de resposta longa durante o cuadrimestre consistente no desenvolvemento dun comentario ou temas con amplitude de detalles e profundidade expositiva.	35
Probas de resposta curta	Realizarase igualmente unha ou dúas probas de resposta curta para avaliar os coñecementos polo miúdo do alumnado.	35
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

O alumnado que non participe no desenvolvemento diario da materia poderán presentarse a un exame final, ao que deberá concorrer cos traballos de comprobación de lectura dos libros de lectura obrigatoria, e que estará dividido en tres partes:

1. Recoñecemento de textos. 20%
2. Preguntas breves con resposta curta. 40%
3. Grandes epígrafes para resposta longa e desenvolvemento. 40%

O alumnado que suspenda a avaliación continuada presentarse a un exame no mes de xullo, ao que deberá concorrer, igualmente, cos traballos de comprobación de lectura dos libros de lectura obrigatoria (ou aqueles que non entregasen previamente durante o desenvolvemento normal do curso), no que será avaliado en base a:

1. Recoñecemento de textos. 20%
2. Preguntas breves con resposta curta. 40%
3. Grandes epígrafes para resposta longa e desenvolvemento. 40%

Bibliografía. Fontes de información

Manual da materia:

Bernárdez, C. L. / Insua, E. X. / Millán, X. M. / Rei, M. / Tato, L. (2001), *Literatura galega. Século XX*. (Vigo: A Nosa Terra).

Bibliografía xeral:

Abuín González, A. / Ruibal, E. R. (2001): "O teatro galego entre 1900 e 1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII: 278-325 (A Coruña: Hércules).

Álvarez Cáccamo, X. M^a (1985): "Introducción", en Ferreiro, C. E.: Longa noite de pedra (Sada: Ed. do Castro).

Amor Couto, M. (1996): "A obra literaria de Xosé Luís Méndez Ferrín", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1473-1504 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Beramendi, J. G. / Núñez, X. M. (1995): O nacionalismo galego. (Vigo: A Nosa Terra).

Beramendi, X. G. (1984): "Ideoloxía e política en Vicente Risco", Grial, 86: 428-440.

Blanco, C. (1997): "Uxío Novoneyra: poesía, terra e compromiso", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1250-1249 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

- Carballo Calero, R. (1932): "Balance e inventario da nosa literatura", Nós, 108: 222-223.
- Carballo Calero, R. (1982): "Álvaro Cunqueiro", en Libros e autores galegos. Séc. XX: 271-306 (A Coruña: Fundación "Pedro Barrié de la Maza conde de Fenosa").
- Carballo Calero, R. (1982): "Ramón Otero Pedrayo" en Libros e autores galegos, século XX. Vol. II: 117-164 (A Coruña: Fundación Barrié).
- Casares, C. (1981): Vicente Risco: 50-87 (Vigo: Galaxia).
- Casares, C. (1981): Ramón Otero Pedrayo: 83-126 (Vigo: Galaxia).
- Casas, A. (2000): "A poesía entre 1900 e 1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia.Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII: 84-213 (A Coruña: Hércules).
- Cochón Otero, I. (2000b): "Poesía de fin de milenio: o reaxuste dos anos noventa", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 364-417 (A Coruña: Hércules).
- Fernández Pérez-Sanjulián, C. (2003): A construción nacional no discurso literario de Ramón Otero Pedrayo. (Vigo: A Nosa Terra).
- Fernández Pérez-Sanjulián, C., (2003): "Ideoloxemas nacionalitarios na narrativa de Ramón Otero Pedrayo", en A construción nacional no discurso literario de Ramón Otero Pedrayo: 125-255 (Vigo: A Nosa Terra).
- Forcadela, M. (1997): "A poesía de posguerra", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1058-1088 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Forcadela, M. (2002): "A narrativa de Carvalho Calero na encrucillada dos anos cincuenta", López, T. / Salinas Portugal, F.: Actas do Simpósio Ricardo Carvalho Calero. Memoria do século: 109-117 (A Coruña: AS-PG / Departamento de Galego-Portugués, Francés e Lingüística da Universidade da Coruña).
- Forcadela, M. (1991): *Guía de lectura de A Esmorga*, Edicións do Cumio, Vigo.
- Forcadela, M. (1993): *Manual e Escolma da Nova Narrativa Galega*, Sotelo Blanco, Santiago de Compostela.
- Forcadela, M. (1997): *Guía de Lectura de Á Lus Do Candil*, Edicións do Cumio, Vigo.
- Forcadela, M. (2009): *A mecánica da maxia. Ficción e ideoloxía en Álvaro Cunqueiro*, Galaxia, Vigo.
- Forcadela, M. (2005): *Diálogos na néboa: Álvaro Cunqueiro e Ramón Piñeiro na xénese da Literatura Galega de Posguerra*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela.
- Freire Lestón, X. V. (1997): A actividade editorial en Galicia (1850-1936). Apuntamentos para unha historia do libro galego (Vigo: Ed. do Cumio).
- Freixanes, V. F. (1982) [1976]: "Eduardo Blanco-Amor diante do espello", en Unha ducia de galegos: 79-101 (Vigo: Galaxia).
- Gaspar, S. (2000): "A novela desde 1975", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e tradución. Vol. XXXIV: 150-213 (A Coruña: Hércules).
- Gómez Torres, C. (1996): "Manuel María e o seu tempo", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1218-1248 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Hermida, M. (1987): As revistas literarias en Galicia na Segunda República (A Coruña: Ed. do Castro).
- López, T. (1996): "O neotrobadorismo. Fermín Bouza-Brei", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 897-928 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Maceira Fernández, X. M. (1996): "Literatura do exilio (II). O activismo cultural na diáspora bonaerense", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 993-1024 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Mato Fondo, M. (1996): "A poesía contemporánea a partir de 1975", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1505-1536 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Méndez Ferrín, X. L. (1984): De Pondal a Novoneira (Vigo: Xerais).
- Méndez Ferrín, X. L. (1984): "Álvaro Cunqueiro", en De Pondal a Novoneira: 151-171 (Vigo: Xerais).
- Millán Otero, X. M. (1996): "Grupo Nós: Vicente Risco", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 738-768 (Vigo: AS-PG / A NOSA TERRA).

- Molina, C. A. (1989): Prensa literaria en Galicia (1920-1960) (Vigo: Xerais).
- Navaza, G. (2000): "Álvaro Cunqueiro", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 38-57 (A Coruña: Hércules).
- Nogueira, Mª X. (2000): "Poesía de fin de milenio: os anos oitenta", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 288-363 (A Coruña: Hércules).
- Nogueira, M. X. (1996): "A recuperación da narrativa en galego: Álvaro Cunqueiro", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1121-1152 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Noia Campos, C. (1992): A nova narrativa galega (Vigo: Galaxia).
- Pallarés, P. (1991): Rosas na sombra. A poesía de Luís Pimentel (Vilaboa-Pontevedra: Ed. do Cumio).
- Queizán, M. X. (1979): "A nova narrativa ou a loita contra o sentimentalismo", Grial, 63: 67-80.
- Quintana, X. R. / Valcárcel, M. (1988): Ramón Otero Pedrayo. Vida, obra e pensamento: 13-109 (Vigo: Ir Indo).
- Raña Lama, R. (2000): "A Xeración dos 50. A poesía social", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 200-239 (A Coruña: Hércules).
- Rei Romeu, M. (1996): "A guerra Civil. Literatura no exilio (I)", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 961-992 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Rodríguez Fer, C. (1997a): Ánxel Fole. Vida e obra (Vigo: Xerais).
- Rodríguez Sánchez, F. (1993). Eduardo Blanco-Amor. O desacougo da nación negada: 127-170 (Vilaboa-Pontevedra: Ed. do Cumio).
- Romero, M. (1998): "Poetizar o mundo como muller. Movemento poético da Festa da Palabra silenciada: trece anos de poesía galega de mulleres", Grial, 140: 691-716.
- Rus Gascón, P. (1997): Imaxe do mundo en Eduardo Blanco-Amor. A muller, o conflito social e os marxinaos: 133-206 (Vigo: A Nosa Terra).
- Sanmartín Rei, A. (1996): "O vangardismo: Manuel Antonio e Álvaro Cunqueiro", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 833-864 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Sanmartín Rei, A. (1996): "Un momento crucial: Longa noite de pedra, de Celso Emilio Ferreiro", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1186-1216 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Seara, T. / Bermúdez, T. (2000): "A narrativa breve desde 1975", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 214-279 (A Coruña: Hércules).
- Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII, (A Coruña: Hércules).
- Tarrío Varela, A. (1985): "Dez anos de narrativa", Grial, 89: 309-336.
- Tato Fontaíña, L. (1995): Teatro e nacionalismo. Ferrol, 1915-1936 (Santiago: Laiovento).
- Tato Fontaíña, L. (1996): "O teatro actual", en VV.AA.: Historia da literatura galega: 1410-1440 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Tato Fontaíña, L. (2000): "O teatro desde 1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 442-511 (A Coruña: Hércules).
- Valcárcel, M. (2000): "Prensa cultural e literaria no período 1916-1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII: 382-447 (A Coruña: Hércules).
- Valcárcel, M. (2000): "Prensa cultural e literaria, editoriais e institucións culturais desde 1939", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 502-519 (A Coruña: Hércules).
- VV. AA.: Historia da literatura galega (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Retórica				
Materia	Retórica			
Código	V01G160V01304			
Titulacion	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	1C
Idioma	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suarez Briones, Beatriz			
Profesorado	Romo Feito, Fernando			
Correo-e	busuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Tratase a Retórica exclusivamente como dispositivo ordenador de figuras da linguaxe. A materia organízase como un obradoiro de análise poética.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
A1 Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.	Saber estar / ser	A1
A4 Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario	saber	A4
Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional	saber	A5
Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.	saber facer	A6
Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.	saber facer	A7
Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.	saber facer	A8

Contidos	
Tema	
1. A linguaxe poética.	--
2. A lectura da poesía.	--
3. Os temas da poesía.	--
4. Estruturas poéticas.	--
5. Gramática da poesía.	--
6. Semántica do texto.	--
7. Conclusión: o placer do texto	--
Esta materia busca presentar modelos de análise dese artefacto estético tan complexo que é o poema para traballar en profundidade estratexias de análise textual. Tamén ofrecer unha mínima metodoloxía da teoría da poesía ó tempo que aplicacións prácticas que servan de axuda á lectura, interpretación e comprensión da poesía.	

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	10	20	30
Presentacións/exposicións	6	18	24
Traballos de aula	6	12	18
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	6	18	24
Titoría en grupo	6	12	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	12	18
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	0	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	4	8	12
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividadees encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).
Traballos de aula	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia, por parte do alumnado.
Titoría en grupo	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia, por parte do alumnado.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, contribucións e exposicións, con poñentes de prestixio, para afondar no coñecemento de determinadas materias

Atención personalizada	
	Descrición

Traballos de aula	Traballos que realiza o alumnado Probas que inclúen actividades, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade suscitada, plasmando de xeito práctico, os coñecementos teóricos e prácticos da materia Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita)
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Traballos que realiza o alumnado Probas que inclúen actividades, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade suscitada, plasmando de xeito práctico, os coñecementos teóricos e prácticos da materia Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita)
Presentacións/exposicións	Traballos que realiza o alumnado Probas que inclúen actividades, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade suscitada, plasmando de xeito práctico, os coñecementos teóricos e prácticos da materia Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita)

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Obradoiro de análise poética	20
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución de comentarios poéticos de maneira individualizada na aula e/o en casa	20
Titoría en grupo	Sesións adicadas á resolución de dúbidas no despacho	10
Sesión maxistral	Explicación da materia pola profesora	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada comentario de texto que se traballe en casa será solucionado en clase	20
Presentacións/exposicións	Cada comentario de texto que se traballe en casa será presentado e defendido en clase	20
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

A asistencia a clase e o desenvolvemento dos traballos e exercicios da materia en tempo é obrigado para a persoa que quera ser avaliada pola modalidade continuada. Para quen non siga esta modalidade de avaliación, haberá un exame final en xaneiro e xullo no que se dará conta de toda a materia, tanto da teoría como da práctica

Bibliografía. Fontes de información

Esta bibliografía é parcial. Ningún destes libros é material de estudo completo; e para cuestións puntuais que requiran materiais de estudo diferentes, estes serán aportados pola profesora.

GUPO μ. *Retórica general*. Barcelona: paidós, 1987

LAUSBERG, Heinrich. *Elementos de Retórica literaria*. Madrid: Gredos, 1975

MORATARA GARAVELLI, Bice. *Manual de Retórica*. Madrid: Cátedra, 1991

REIS, Carlos. *Técnicas de análise textual*, Coimbra, Liv. Almedina, 1976; 2a ed., 1978; 3a ed., 1981; 1a reimpressão, 1984; 2a reimp. 1987.

REIS, Carlos. *Comentario de textos. Fundamentos teóricos y análisis literario*, Salamanca, Colegio de España, 1995.

ROMO FEITO, Fernando.

La Retórica. Un paseo por la Retórica clásica.

Montesinos, 2005

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Literatura: Teoría da Literatura/V01G160V01205

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Español II**

Materia	Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Español II			
Código	V01G160V01305			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	1C
Idioma	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Anaya Revuelta, Inmaculada			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	La materia presenta los aspectos teóricos y prácticos correspondientes a un nivel superior de la lengua española oral y escrita.			

Competencias de titulación

Código				
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.			
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario			
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.			
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.			
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.			
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación			
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.			
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado			

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Fundamentar con coñecementos teóricos una expresión correcta y fluida en lengua española.	saber	A1 A4 B1
Promover la autonomía del alumnado para producir y corregir diversos tipos de textos orales y escritos, utilizando adecuadamente los recursos de la lengua española.	saber facer Saber estar / ser	A7 A13 B2 B4

Contidos

Tema	
Tema 1. Modalidades textuales.	1.1. Descripción: características lingüísticas. Clases de descripción. 1.2. Narración: estructura del relato. Elementos principales. 1.3. Exposición: etapas y redacción. 1.4. Argumentación: organización y redacción.
Tema 2. Los géneros epistolares.	2.1. El correo electrónico: estructura, tipología, características principales. 2.2. La carta: estructura, tipología y características principales.
Tema 3. Estilo y revisión de un texto.	3.1. Revisión del contenido. La pertinencia lingüística, las ambigüedades, la redundancia, la adecuación del contenido a la situación comunicativa. 3.2. Revisión de la estructura textual. 3.3. Revisión del estilo: aspectos sintácticos y léxicos.
Tema 4. La presentación eficaz.	4.1. Los elementos claves de una presentación eficaz. 4.2. La planificación. 4.3. La organización. 4.4. El lugar y el tiempo de la presentación. 4.5. El poder de la palabra como herramienta de persuasión.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	1	3
Sesión maxistral	22	44	66
Traballos tutelados	5	5	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	24	36
Presentacións/exposicións	6	18	24
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	La actividad introductoria consistirá en exponer los objetivos y las principales tareas previstas para el curso. Asimismo se delimitarán las principales líneas temáticas del curso.
Sesión maxistral	Actividad teórica. Exposición teórica de la materia que irá acompañada de ejemplos que aseguren la comprensión adecuada de los temas.
Traballos tutelados	Actividad práctica. Los alumnos realizarán trabajos dirigidos por la profesora y recibirán asesoramiento tanto sobre la forma como sobre el contenido.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividad práctica. Se realizarán diversos ejercicios en el aula con el objetivo de relacionar teoría y práctica.
Presentacións/exposicións	Actividad práctica. Los alumnos expondrán de forma oral un trabajo que habrán preparado previamente de forma individual.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	Para la realización de trabajos tutelados y para la resolución de ejercicios, se reservará un tiempo de atención personalizada con el fin de atender y resolver las dudas del alumnado. Los alumnos que lo deseen podrán concertar horas de consulta con la profesora de forma adicional al horario establecido para las tutorías.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Para la realización de trabajos tutelados y para la resolución de ejercicios, se reservará un tiempo de atención personalizada con el fin de atender y resolver las dudas del alumnado. Los alumnos que lo deseen podrán concertar horas de consulta con la profesora de forma adicional al horario establecido para las tutorías.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Los alumnos expondrán de forma oral una presentación que habrán preparado previamente de forma individual. Se valorará el uso de medios informáticos (power point, etc.).	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realización de un examen que contendrá preguntas de carácter teórico y práctico sobre todos los temas impartidos. Habrá una primera parte de preguntas cortas y una segunda parte en la que habrá que desarrollar un tema o varios, en función del resultado del resto de las pruebas del curso.	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realización de una práctica que consistirá en la composición de un texto que se decidirá a lo largo del curso.	25
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Al comienzo del curso, los alumnos deberán indicar al docente la forma de evaluación por la que optan, es decir, evaluación continua (asistencia regular, trabajos de aula, presentaciones, pruebas, etc.) o evaluación única (examen oficial de la materia fijado por la Facultad).

En la segunda convocatoria no se guardarán las notas obtenidas en la evaluación continua.

Los estudiantes erasmus podrán realizar las pruebas con un diccionario.

Bibliografía. Fontes de información

ANAYA, Inmaculada; RODRÍGUEZ, Celso & ROMO, Fernando, Giambattista Vico. Elementos de Retórica: El sistema de los estudios de nuestro tiempo y Principios de Oratoria, Trotta, Madrid, 2005

BORRELL, Francesc, Comunicar bien para dirigir mejor, Gestión A, 2002

HIMSTREET, William C. & BATY, Wayne M., Guía para la redacción de cartas e informes, Ediciones Deusto, Bilbao, 2000

JUÁREZ, Milagros, Saber expresarse, Acento Editorial, Madrid, 2003

LÓPEZ ALONSO, Covadonga. y SÉRÉ Arlette (eds.), Nuevos géneros discursivos: los textos electrónicos, Biblioteca Nueva, Madrid, 2003

MANCHESTER OPEN LEARNING, Cómo hacer presentaciones eficaces, Gestión 2000, Barcelona, 1995

MONTOLÍO, Estrella (coord.), Manual práctico de escritura académica, Ariel, Barcelona, 2000

ONIEVA MORALES, Juan Luis, Curso superior de redacción, Verbum, Madrid, 1995

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA Y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA, Nueva gramática de la lengua española, Madrid, Espasa, 2009

La bibliografía complementaria y específica para cada tema se comentará en clase.

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Español I/V01G160V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Análise do Discurso				
Materia	Análise do Discurso			
Código	V01G160V01401			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	2C
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Rodríguez Yañez, Xoan Paulo			
Profesorado	Rodríguez Yañez, Xoan Paulo			
Correo-e	xoanp@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación	
Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.

Competencias de materia		
Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Familiarizar ó alumnado cos problemas teóricos das ciencias do discurso.	saber saber facer	A3 A4 B1
Familiarizalo coas ferramentas de análise da fala e do discurso escrito.	saber facer	A4 A5
Afacerlo ó estudo dos usos orais e escritos das linguas, moi especialmente dos usos coloquiais.	saber saber facer	A4 A5
Capacitalo para comprender lecturas especializadas de dificultade baixa ou media-baixa.	saber	A6 B1
Capacitalo para distinguir os contidos esenciais dos contidos accesorios.	saber saber facer	A4
Esptar no alumnado a capacidade de observación e reflexión sobre os usos discursivos do seu entorno cotián.	saber Saber estar / ser	A10
Esptar o interese polo estudo da fala bilingüe, polas diferencias de fala entre xéneros, e máis pola pragmática intercultural.	saber Saber estar / ser	A10 A12

Contidos	
Tema	
A pragmática e as ciencias do discurso.	Revisión dos contidos da pragmática lingüística. Actos de fala. Implicaturas. Presuposicións. Humor e ironía. Malentendidos e incomprensións.
Discurso oral e discurso escrito.	Caracterización da comunicación oral e da comunicación escrita. Trazos e nocións básicas. A situación comunicativa cara a cara. Paralinguaxe, kinésica e proxémica. A estrutura conversacional. Xéneros, estilos e rexistros. Estilos e identidades discursivas. A comunicación nos medios. Estratexias publicitarias.
Comunicación interpersoal e cortesía.	Faces positiva e negativa. Cortesía positiva, negativa e encoberta. A atenuación. A intensificación. A negociación da relación interpersoal.
Comunicación intercultural.	A pragmática intercultural. Culturas lacónicas e culturas locuaces. A cortesía nas distintas culturas. Diferencias comunicativas entre mulleres e homes. Diferencias interxeracionais.
Conversación bilingüe.	Os repertorios comunicativos dos bilingües. Funcións pragmáticas e estilísticas das alternancias de códigos. Usos bilingües galego/castelán. O Spanglish.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	26	0	26
Traballos tutelados	0	46	46
Titoría en grupo	3	1	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	9	9	18
Estudo de casos/análises de situacións	10	10	20
Saídas de estudo/prácticas de campo	0	3	3
Traballos e proxectos	0	25	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	4	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ós alumnos sobre cales dos contidos das lecturas relacionadas (ver Traballos tutelados) son fundamentais e cales secundarios.
Traballos tutelados	Realización das lecturas obrigatorias para cada un dos temas ou subtemas.
Titoría en grupo	Resolución en grupo das dúbidas das lecturas, dúbidas que o alumno deberá presentar por escrito.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os exercicios e problemas han ser preparados polo alumno previamente á súa resolución e comentario na clase.
Estudo de casos/análises de situacións	Esta materia propicia o estudo de casos concretos -aportados polo profesor ou polos alumnos- e extraídos da fala cotiá, dos discursos mediáticos, da publicidade, dos discursos políticos, etc.
Saídas de estudo/prácticas de campo	O alumno deberá realizar traballo de campo, co obxecto de observar e recoller (e/ou no seu caso gravar) material conversacional ou discursivo para realizar un traballo de curso (ver apartado Traballos e proxectos).

Atención personalizada	
	Descrición
Titoría en grupo	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 3 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 3 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte.

Saídas de estudo/prácticas de campo	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 3 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte.
Traballos e proxectos	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 3 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	O alumno rendirá contas do seu grao de realización das lecturas a través das listaxes de dúbidas que deberá entregar por escrito para seren resoltas nas titorías (en grupo e/ou individuais), e máis por todo o resto de actividades, que deberá resolver sempre co apoio das lecturas.	20
Titoría en grupo	É complementaria do traballo de realización das lecturas.	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	A preparación dos exercicios na casa, así como as intervencións na clase para colaborar na súa discusión e resolución, serán axeitadamente valoradas.	10
Saídas de estudo/prácticas de campo	Paso previo á redacción do traballo de curso (e complementario do mesmo), o alumno recollerá material vivo para a súa análise.	2
Estudo de casos/análises de situacións	É complementaria da realización e análise de exercicios e problemas.	10
Sesión maxistral	Levarase un control do grao de asistencia a clases, que se considera obrigatoria dentro do sistema da avaliación continua.	15
Traballos e proxectos	Haberá un traballo individual de curso (ver tamén "Saídas de estudo/prácticas de campo").	18
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realizaranse dúas probas escritas nas que o alumno ha de amosar uns coñecementos abondos sobre a materia, así coma un grao aceptable de comprensión das lecturas obrigatorias.	20
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

O alumno que decida non seguir a avaliación continua, examinarase do conxunto da materia no exame final oficial. A materia de exame inclúe todas as lecturas consideradas obrigatorias, así coma os contidos teóricos e prácticos.

Aqueles que na convocatoria de xuño non aprobaren a materia polo sistema da avaliación continua, na convocatoria de xullo deberán presentarse ó exame escrito na data oficial e máis, no seu caso, presentar unha nova versión do seu traballo de curso.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía introductoria

Cáceres, Mª D. (2003). *Introducción a la comunicación interpersonal*. Madrid: Síntesis.

Calsamiglia Blancafort, H. & A. Tusón (1999). *Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso*. Barcelona: Ariel. [[Libro de lectura obrigatoria](#)]

Cortés Rodríguez, L. & Mª M. Camacho Adarve (2003). *¿Qué es el análisis del discurso?* Barcelona: Octaedro

Jaworski, A. & N. Coupland (eds.) (1999). *The Discourse Reader*. Londres: Routledge.

Schiffrin, D.; Tannen, D. & H.E. Hamilton (eds.) (2001). *The Handbook of Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell

van Dijk, T.A. (comp.) (2000). *El discurso como estructura y proceso*. Barcelona: Gedisa.

van Dijk, T.A. (comp.) (2000). *El discurso como interacción social*. Barcelona: Gedisa.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estrutura e Análise das Linguas Galega e Española: Semántica, Pragmática e Léxico**

Materia	Estrutura e Análise das Linguas Galega e Española: Semántica, Pragmática e Léxico			
Código	V01G160V01402			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	2C
Idioma	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Rifon Sanchez, Antonio			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Saber os sistemas de organización do léxico	saber	A3 A4 A5 B4 B5
Saber os conceptos teóricos fundamentais da semántica e a pragmática	saber	A1 A4 A5 B1 B2
Saber facer análises semánticas e pragmáticas	saber facer	A6 A9 A13 B2 B3

Contidos

Tema	
Semántica	O significado léxico As relacións semánticas As extensións de significado
Pragmática	Referencia e deixis Actos de fala Implicación e implicaturas
Léxico	Formación de palabras Neoloxismos

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Estudo de casos/análises de situacións	10	30	40
Sesión maxistral	20	12	32
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	6	12	18
Estudo de casos/análise de situacións	6	24	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proporanse pequenos exercicio e problemas que se resolverán en clase para aplicar os coñecementos adquiridos nas sesións maxistrais
Estudo de casos/análises de situacións	Analizaranse casos amplos nos que se poidan aplicar os coñecementos adquiridos nas sesións maxistrais e na resolución de problemas
Sesión maxistral	Nestas darase ao alumnado aqueles coñecementos básicos sobre o tema que estes deberán ampliar a través de lecturas que se proporán nas mesmas sesións

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Logo de cada sesión práctica dedicarase media hora a titorías personalizadas ás que será obrigatorio que acudan todos os alumnos, polo menos unha vez en cada tema, para que o profesor poida resolver os problemas que o alumno poida ter e solucionar as deficiencias da aprendizaxe

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Consiste en probas curtas que se realizarán no aula nas que se exporá aos alumnos a resolución de problemas prácticos de aspectos puntuais do temario	40
Estudo de casos/análise de situacións	Faranse tres estudos ao longo do curso (unha por tema), os alumnos realizaranos de forma individual e consistirán no estudo de casos amplos nos que se haxa de ter en conta todas as cuestións do temario	60
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

A avaliación final de xullo consistirá nun exercicio escrito no que se exporá ao alumno problemas semellantes aos plantexados ao longo do curso e constará, polo menos, dunha pregunta ou resolución dun exercicio práctico por tema

Bibliografía. Fontes de información

Alan D. Cruse, Meaning in Language, OXFORD UNIVERSITY PRESS, 2000

William Croft y D. Alan Cruse, Lingüística Cognitiva, Akal, 2008

Alfonso García Suárez, Modos de significar : una introducción temática a la filosofía del lenguaje, Tecnos, 1997

Soledad Varela Ortega, Morfología léxica : la formación de palabras, Gredos, 2005

Achegarase unha bibliografía detallada de cada tema e subtema en cada sesión maxistral

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura Comparada				
Materia	Literatura Comparada			
Código	V01G160V01403			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	2C
Idioma	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Romo Feito, Fernando			
Profesorado	Suarez Briones, Beatriz			
Correo-e	romo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación	
Código	
A2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B5	Que o alumnado desenvólvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia		
Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
(*)Saber apreciar la diferencia estética.	saber	A10 A11 B2 B3
(*)Saber relacionar los textos literarios con su contexto.	saber facer	A4 B3
(*)Ser capaces de leer textos de Teoría de la Literatura de orientaciones teóricas diversas situándolos en la que corresponda.	saber saber facer	A4 A8 B2 B3 B5

(*)Comentar textos literarios diversos relacionándolos con el género al que correspondan y sabiendo justificar esa adscripción.

saber hacer

A2
A4
B2
B3

Contidos

Tema	
(*)1. Historia y concepto del comparatismo	(*)1.1 Historia 1.2. Concepto
(*)2. Genología	(*)
(*)3. Morfología	(*)
(*)4. Tematología	(*)
(*)5. Relaciones interartísticas	(*)

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	3	6
Eventos docentes e/ou divulgativos	3	3	6
Sesión maxistral	28	56	84
Traballos tutelados	4	8	12
Titoría en grupo	4	0	4
Presentacións/exposicións	2	4	6
Traballos e proxectos	4	8	12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	8	10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	(*)Presentación de la materia y explicación de los contenidos del temario, así como advertencia sobre los prerrequisitos para poder tener un buen resultado en el curso de la materia.
Eventos docentes e/ou divulgativos	(*)El alumnado asistirá a conferencias o a cualquier otro evento formativo que se organice en la Facultad y tenga relación con la materia.
Sesión maxistral	(*)El profesor explicará siempre en profundidad los temas que se tratarán en la materia, con una bibliografía mínima y posibilidad de intervenir el alumnado.
Traballos tutelados	(*)Lecturas de obras, sobre las que versarán los trabajos y proyectos. Ejercicios de fichas bibliográficas. Comentarios de texto. Exposiciones en clase
Titoría en grupo	(*)Presentación y explicación de la estructura del temario, y preparación de los trabajos que deben ser expuestos, donde se resolverán todas las dudas que pueda haber con anterioridad a la exposición.
Presentacións/exposicións	(*)Presentaciones de una lectura o un trabajo previamente elaborado en grupo, o bien de forma individual.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	(*)Se intentará seguir la marcha de cada alumno/a en tutorías individuales, y en las de grupo se orientará al alumnado antes de cada elaboración y exposición de un trabajo, para garantizar que éste no llegue con dudas (teóricas o metodológicas) a su defensa del tema.
Traballos e proxectos	(*)Se intentará seguir la marcha de cada alumno/a en tutorías individuales, y en las de grupo se orientará al alumnado antes de cada elaboración y exposición de un trabajo, para garantizar que éste no llegue con dudas (teóricas o metodológicas) a su defensa del tema.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	(*)Se intentará seguir la marcha de cada alumno/a en tutorías individuales, y en las de grupo se orientará al alumnado antes de cada elaboración y exposición de un trabajo, para garantizar que éste no llegue con dudas (teóricas o metodológicas) a su defensa del tema.

Probas prácticas, de ejecución de tarefas reais e/ou simuladas.	(*)Se intentará seguir la marcha de cada alumno/a en tutorías individuales, y en las de grupo se orientará al alumnado antes de cada elaboración y exposición de un trabajo, para garantizar que éste no llegue con dudas (teóricas o metodológicas) a su defensa del tema.
---	---

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	(*)Se valorará la calidad de la exposición, la corrección del lenguaje, y lo pertinente de los argumentos.	10
Traballos tutelados	(*)Se valorará el resultado final del trabajo tutelado: su profundidad en el tratamiento de la temática y la capacidad para hacer una lectura crítica de los materiales de trabajo.	20
Traballos e proxectos	(*)La realización de los trabajos, su entrega en la fecha y la evaluación positiva de estos será condición indispensable para superar la materia. Se tendrá en cuenta la correcta asimilación de los contenidos, pero también la utilización adecuada de los instrumentos metodológicos, la presentación formal, así como la redacción. Los trabajos tendrán un peso de un 50 % de la calificación final de la materia.	50
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	(*)Se entiende que son necesarias para el alumnado que no haya superado el curso mediante evaluación continua, o que desee subir de nota. La fecha del examen será fijada por la Junta de Facultad. Han de contestar a dos tipos de preguntas: a) Desarrollo de un tema de acuerdo con los contenidos de la guía docente expuestos y elaborados en las sesiones presenciales.	10
Probas prácticas, de ejecución de tarefas reais e/ou simuladas.	(*)b) Prueba práctica, que consiste en la elaboración de un comentario literario de alguna de las obras analizadas en las sesiones presenciales.	10
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

(*)

Se sigue la evaluación continua, que exige la asistencia como mínimo al 80% de las clases, y con participación en las actividades. Si no se puede cumplir esta condición, hay que advertirlo al profesor argumentándolo, y al principio de las clases

En los días marcados por la FFT se realizará una prueba a la que podrán presentarse:

a) quienes quieran subir nota;

b) quienes no hayan llegado al aprobado con las actividades del curso;

c) quienes no hayan podido seguir el curso de modo presencial o quienes, o deseen optar por presentarse sólo al examen final. El examen consistirá en: 1) dos preguntas de respuesta larga cuyos enunciados coincidan con los de los contenidos del programa, o bien se dejen reducir fácilmente a ellos; 2) una prueba práctica de comentario de texto, en el cual habrá que reconocer alguna de las estructuras o contenidos del programa. El examen será común para todo el alumnado de 'a', 'b', o 'c', pero el criterio de corrección se adecuará a las distintas situaciones enumeradas: a los procedentes de evaluación continua se les tiene en cuenta las notas conseguidas en ésta. La prueba de segunda convocatoria tendrá la misma estructura que la citada, pero en ella todo el alumnado que se presente habrá de demostrar la suficiencia en el conjunto de la materia, es decir, que ya no se guardan notas.

Bibliografía. Fontes de información

Claudio Guillén, Entre lo uno y lo diverso. Introducción a la literatura comparada. , Barcelona, 1985, Crítica

Dolores Romero López, Orientaciones en literatura comparada, Madrid, 1998, Arco Libro

Vega Ramos, María José, y Neus Carbonell , La Literatura Comparada. Principios y métodos, Madrid, 1998, Gredos

Darío Villanueva , «Literatura comparada y teoría de la literatura», Curso de teoría de la literatura, Madrid, 1994, Taurus

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Literatura: Teoría da Literatura/V01G160V01205

Outros comentarios

(*)Es necesario manejar mínimamente los entornos virtuales y programas básicos.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Panorama da Literatura en Lingua Española II**

Materia	Literatura: Panorama da Literatura en Lingua Española II			
Código	V01G160V01404			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	2C
Idioma	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Ribao Pereira, Montserrat			
Profesorado	Fariña Busto, Maria Jesus Ribao Pereira, Montserrat			
Correo-e	ribao@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código				
A2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa			
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos			
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario			
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional			
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.			
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.			
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.			
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.			
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.			
B5	Que o alumnado desenvolverse aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
-------------------------	-----------	--------------

Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa	saber facer	A2
Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos	saber	A3
Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario	saber	A4
Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional	saber facer	A5
Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.	saber facer	A6
Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.	saber facer	A8
Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.	saber facer	A9
Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.	saber facer	A11
Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	Saber estar / ser	B2
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.	Saber estar / ser	B3
Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	Saber estar / ser	B5

Contidos

Tema	
1. La Literatura Española del siglo XVIII	1.1. Periodización 1.2. Debates literarios 1.3. Géneros
2. La Literatura Española del siglo XIX	2.1. Estéticas 2.2. Evolución de los géneros
3. La Literatura Española del siglo XX	3.1. Periodización 3.2. Aspectos estéticos generales
4. La Literatura Hispanoamericana: una introducción	4.1. De qué hablamos cuando hablamos de Literatura Hispanoamericana 4.2. Periodización 4.3. Contextos geográficos, políticos y culturales
5. La Literatura Hispanoamericana del siglo XVI al XVIII	5.1. El encuentro entre culturas 5.2. Aproximaciones a las 'Crónicas de Indias' y a la obra de Sor Juana Inés de la Cruz
6. La Literatura Hispanoamericana de los siglos XIX y XX	6.1. La Independencia 6.2. Romanticismo y Modernismo 6.3. Acercamiento a algunas figuras literarias del siglo XX

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	14	0	14
Titoría en grupo	8	0	8

Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Traballos tutelados	0	28	28
Seminarios	4	4	8
Actividades introdutorias	4	0	4
Sesión maxistral	20	16	36
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	10	10
Traballos e proxectos	0	30	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballos de aula	O estudantado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe, así como debates en grupo sobre problemas ou cuestións concretas da materia.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Traballos tutelados	O estudantado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar os contidos da materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado.

Atención personalizada	
	Descrición
Titoría en grupo	Titoría en grupo:entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe, así como debates en grupo sobre problemas ou cuestións concretas da materia. Traballos de aula: o estudantado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado. Traballos tutelados: o estudantado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Traballos de aula	Titoría en grupo:entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe, así como debates en grupo sobre problemas ou cuestións concretas da materia. Traballos de aula: o estudantado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado. Traballos tutelados: o estudantado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Traballos tutelados	Titoría en grupo:entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe, así como debates en grupo sobre problemas ou cuestións concretas da materia. Traballos de aula: o estudantado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado. Traballos tutelados: o estudantado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	O estudantado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	50
Traballos e proxectos	O estudantado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	20
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	20
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

La nota final de la convocatoria de junio resultará de la suma de las calificaciones de los trabajos de aula, el trabajo individual y un examen, en la fecha fijada por la Facultad, que constará de una prueba práctica y una prueba de respuesta larga.

La nota de la segunda convocatoria resultará de un examen consistente en pruebas de respuesta larga y pruebas prácticas.

Bibliografía. Fontes de información

Barrera, Trinidad (coord.), *Historia de la Literatura Hispanoamericana*, Madrid, Cátedra, 2008, vol. 3.

Gismero, Enrique, *Historia de la literatura española e hispanoamericana*, Vizcaya, Huerga y Fierro, 2009.

González Echeverría, Roberto y Enrique Pupo-Walker (eds.), *Historia de la Literatura Hispanoamericana*, Madrid, Gredos, 2006, 2 vols.

Íñigo Madrigal, Luis (coord.), *Historia de la Literatura Hispanoamericana*, Madrid, Cátedra, vol. 1 y 2 (varias reediciones).

Pedraza, Felipe y Milagros Rodríguez, *Historia esencial de la literatura hispanoamericana*, Madrid, EDAF, 2008.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Galego II				
Materia	Lingua: Comunicación Oral e Escrita: Galego II			
Código	V01G160V01405			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2º	2C
Idioma	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodríguez Guerra, Alexandre Rosales Cereijo, Manuel			
Correo-e	xandre@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Comunicación oral e escrita: galego II ten como obxectivo consolidar aspectos teóricos e prácticos nun nivel intermedio do galego oral e escrito nos distintos compoñentes lingüísticos: fónico, ortográfico, morfosintáctico, léxico-semántico e textual.			

Competencias de titulación	
Código	
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

Competencias de materia		
Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
-Fundamentar con coñecementos teóricos unha adecuada, coherente e correcta expresión oral e escrita en lingua galega.	saber saber facer	A6 A7 B2
-Analizar e valorar criticamente exemplos de expresión oral e escrita en lingua galega.	saber facer	A7
-Promover a autonomía do alumnado para producir e corrixir diversos tipos de textos orais e escritos, utilizando axeitadamente os recursos da lingua galega.	saber saber facer Saber estar / ser	A13

Contidos	
Tema	
1. As formas da escrita en galego.	1.1. Os textos escritos académicos e especializados.
2. A comunicación oral en galego.	2.1. Anatomía e fisioloxía da voz. Formas e tipos da expresión oral. 2.2. Características e organización do discurso oral. 2.3. A comunicación non verbal.
3. Aspectos de morfosintaxe galega.	(*)(*)
4. Cuestións de léxico galego normativo. A fraseoloxía. Os rexistros do galego.	(*)(*)

A ordenación das epígrafes non presupón un desenvolvemento secuencial similar ó longo do curso. ()

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60
Presentacións/exposicións	5	18	23
Traballos tutelados	2	10	12
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	15	30	45
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc. realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a utilización de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado, diante do docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. Poderán ser individuais ou en grupo.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo proposto polo docente que permita avaliar a competencia do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e mecanismos de redacción dun texto.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que desenvolverá o alumnado.

Atención personalizada	
	Descrición

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Realizaranse tres probas (de natureza escrita e oral) verbo dos coñecementos teóricos e lingüísticos desenvolvidos na materia. O seu valor sobre a cualificación final é do 36%.	36
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ó longo do curso, o profesorado irá recompilando as cualificacións de todas as actividades prácticas avaliadas (orais ou escritas). O seu valor sobre a cualificación final é do 36%.	36
Presentacións/exposicións	Contémplase a realización de dúas actividades de natureza oral. O seu valor sobre a cualificación final é do 16%.	16
Traballos tutelados	Contémplase a realización dunha actividade de natureza escrita. O seu valor sobre a cualificación final é do 8%.	8
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Asistencia. Para poder optar á avaliación continua o alumnado deberá asistir a un mínimo do 80% das aulas (tanto das horas teóricas coma das prácticas e do laboratorio). Valorarase, proporcionalmente, esta asistencia -sempre que se faga dun xeito

activo- ata un máximo do 4% da cualificación final.

Os discentes terán que conseguir un mínimo de 5.00 (sobre 10) en cada unha das catro tipoloxías de avaliación (cfr. supra). Así mesmo, cada unha das probas ou actividades individuais que constitúen cada un deses catro bloques debe alcanzar un 4.00 (sobre 10) para poder considerarse superada e poder facer media coas demais. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polos docentes teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Igualmente, o plaxio ou copia está penalizado cun 0; o segundo 0 por este motivo suporá un suspenso automático na materia.

Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar no mes de xuño, na data fixada pola Facultade, aquelas probas que non superasen ó longo do curso.

O alumnado que non asista ó 80% das aulas poderá superar a materia a través do exame final do mes de xullo, na data fixada pola Facultade. Este exame cubrirá o 100% da cualificación da materia e estará composto por diversas probas de natureza oral e escrita verbo dos contidos desenvolvidos ó longo do curso. O alumnado que asistise ó 80%, ou máis, das aulas poderá superar neste mes de xullo aquelas probas que aínda non aprobase (en todo caso, se algunha das partes non se consegue aprobar suporá un suspenso na materia e non se fará a suma total das porcentaxes).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica.

GRAMÁTICAS E MANUAIS DE REFERENCIA

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira (1986): *Gramática galega*. Vigo: Galaxia.

Álvarez, R. e X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Feixó, X.; X. R. Pena e M. Rosales (2004): *Galego século XXI. Nova guía da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Freixeiro Mato, X. R. (1998-2003): *Gramática da lingua galega*, 4 vols. Vigo: A Nosa Terra.

González Rei, B. (2004): *Ortografía da lingua galega*. A Coruña: Galinova Editorial.

Hermida Gulías, C. (2004): *Gramática práctica (Morfosintaxe)*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.

Real Academia Galega e Instituto da Lingua Galega (2005): *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego*. Vigo: RAG e ILG. 20ª ed.

Regueira, Xosé L. (coord.) (1998): *Os sons da lingua*. Vigo: Xerais.

DICIONARIOS DE LINGUA GALEGA

Carballeira Anllo, X. M.ª (coord.) (2009): *Gran diccionario Xerais da lingua*. Vigo: Xerais.

Domínguez Dono, X.; A. X. Rajó Pazó e B. Varandas González (coords.) (2004): *Diccionario de galego*. Vigo: Ir Indo.

Fernández Salgado, B. (dir.) (2004): *Diccionario de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

González, M. e A. Santamarina (dirs.) (2004): *Vocabulario da lingua galega (VOLG)*. A Coruña: Real Academia Galega / Instituto da Lingua Galega.

López Taboada, C. e M.ª R. Soto Arias (2008): *Diccionario de fraseoloxía galega*. Vigo: Xerais.

Pena Romay, X. A. (dir.) (2005): *Gran diccionario Século 21 da lingua galega*. Vigo Edicións do Cumio / Galaxia.

Real Academia Galega (2000): *Diccionario da Real Academia Galega*. A Coruña: Real Academia Galega. 3ª ed.

Santamarina, A. (ed.) (2003): *Diccionario de diccionarios 3*. A Coruña: ILG / Fundación "Pedro Barrié de la Maza".

Xove Ferreiro, X. (coord.) (2008): *Novo diccionario da lingua galega*. Santiago de Compostela: Obradoiro-Santillana.

*Nas clases darase unha guía de referencias bibliográficas máis completa, así como de recursos dispoñibles en internet.

Recomendacións

Outros comentarios

Cfr. coas recomendacións feitas na materia Comunicación oral e escrita: galego I.
